

AKATALPA

Haziran 2009 - Sayı 114

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

ÖZEL BİR KAHRAMANLAR GEÇİDİ

Enis BATUR

Edebiyat-kültür dünyasındaki üç kişilikle, başka deyişle kahramanla aramda özel bir ilişki kurduğum olur. Bunlardan biri fiziki açıdan hiç yaşamamış, ikisi de genç yaşta dünyadan ayrılmıştır.

Hiç yaşamayan kahraman *Yabancı*'nın Meursault'sudur ki bunun da bir öntipi vardır, *Mutlu Ölüm*'ün Meursault'su.

Yaşayıp giden ilk kahramanım Albert Camus, ikincisi de Ali Özçelebi'dir. Biri 47, diğeri 63 yaşında aceleyle gitmiştir.

Biri roman kahramanı, ikisi yazar-düşünce insanı olan bu üçlü, sanki bir açıdan dünyayı birazcık da olsa bana emanet etmişler gibi, herkeslerin hakkını herkeşlere bırakarak, kendime özel bir pay çıkardığım olur.

Yabancı'yı, burnumu çeke çeke ayakta durmaya çalışsan, belki ergenliğe bile ulaşmamış parasız yatılı bir teoloji öğrencisiyken satın almış ve fakat o zamana kadar sadece ucuz aşk ve kahramanlık romanları okumuş olduğumdan havasına girememiştim.

Bu romanla filoloji öğrencisi olduğum üniversite yıllarımda Ali Özçelebi hocam aracılığıyla bir kez daha yüz yüze gelmiş ve bu kez önümde farklı bir ufuk açılmıştı.

Sonradan bu kahramanlara özbeöz bir yerli, Bursalı bir kahraman daha eklendi; Melih Elal. O da öncekiler gibi fiziken erkenden ayrıldı maddi dünyadan (58 yaşında), manevi dünyadaki yerini pekiştirmeye gitti ki gerçekten pekiştirdi:

Bizler ayakta ya da yatakta durduğumuz sürece onu; ve üniversitede bizleri arkadaş olarak buluşturan Ali hocamızı anmaya, topluma rol-model olarak önermeye devam edeceğiz.

Melih Elal'a, ben biraz edebiyat kılavuzluğu yaptım, zorunluluktan yayın yönetmenliğini üstlendiğim dergilerde birikimini sergileyeceği ortam hazırlar konumunda oldum; ama o zaten dopdolu gelen kültürel varlığıyla bana edebiyat kılavuzluğunun yanında hayatın bütün alanlarında kılavuzluk yaptı, yapmaya devam ediyor, buradan gitmiş görüldüğü halde –tıpkı bizleri buluşturan ve Bursa'da, görülmedik bir edebiyat ortamının doğmasına vesile olan Ali Özçelebi Hocam gibi.

Merhabalar, her anlamda yaşayan dostlarım! Merhabalar! –RD

FAUSTTRUM

Şirâzesinden çıkmış söz, duydum ki bire bin katarak anlatıyorlarmış kışı batının ve kuzeyin saraylarında geçirdiğimi, geceden sabaha döllemişim sultanın haremimi, öyle kanatsız, uçuyormuşum şehirden şehire, gözlerimle görmüşüm cenneti, ruhumu gidip cehennem ateşiyle besliyormuşum, dilediğimde. Sadık köpeğimi iblisin kuzgun gölgesi olarak tanımışlar, biri kargalarla konuştuğularımı dinlemiş, bir başkası buz tutmuş gölün suyunu bir bakışımla dibinden tutuşturduğuma tanık olmuş. Aylar var tepedeki odamdan çıkmadım. Bütün iyi ve kötü melekleri çağırdım, teki olsun görünmedi. İsa sessiz, Tanrı taş, Meryem'in kokusu havaya yayılmadı. Harflerim okunmuyor, hiçbir işleme boyun eğmiyor kullandığım sayılar, seslenmeye kalksam gırtlığım mühürlenmiş, şu küçük kasabadan yeryüzüne çıkan efsanem beni kendimden çoktan sökmüş, istesem de erişemem tinime, gövdem patlamaya çoktan hazır.

Ahmet Ada, Sina Akyol, Hüseyin Alemdar, Yusuf Alper, Suat Kemal Angı, Serap Aslı Araklı, Arzu K. Ayçiçek, İsmail Mert Başat, Enis Batur, Yılmaz Bozan, Fırat Caner, Müslim Çelik, Fazıl Hüsnü Dağlarca, Ramis Dara, Soner Demirbaş, Rasim Demirtaş, Veli Düdükçü, Gültekin Emre, Ceyhun Erim, Osman Serhat Erkekli, Mustafa Eroğlu, Mustafa Fırat, Bülent Güldal, Muzafer Kale, Nahit Kayabaşı, Hüseyin Köse, Cihan Oğuz, Nur İpek Önder, Seyhan Özdamar, Fergun Özelli, Pelin Özer, Utku Özmakas, Hüseyin Peker, Tamer Sağır, İlyas Tunç, Mehmet Mümtaz Tuzcu, İhsan Üren, Hasan Varol, Halim Yazıcı.

ŞİİRİN KÖKLERİNE YOLCULUKLAR (6)

İsmail Mert BAŞAT

Yolculuk Öncesi Diyalog

- Yapacağımız yeni yolculuklardan birisi için, “iş gezisi” nitelemesinde bulunulmuştu. Bu, bende kimi sorular uyandırdı; sözgelimi ilksel dünyada iş, çalışma gibi kavramlara el değmek olanaklı mı?

- İnsanların çalışmak için ve emeği kutsallaştırmak üzere varolmadıklarını iç rahatlığı ile söyleyebiliriz. Öte yandan *var* olmanın en temel yasası, devinmek. Varolmayı mümkün kılan gereksinimlerin doğması da, bu gereksinimlerin karşılanması da devinim ile olanaklı. Bir insan doğduğunda, içgüdüleri ile doğuyor. Bunların, temelde üç itkiye indirgenebileceğini biliyoruz: Beslenme-savunma-üreme. Her üçü de varoluş sürekliliğinin sağlanabilmesi anlamını taşıyor. İlkel benliğimize ait diğer mekanizmalar da bu üç temel itkinin türevleri olarak görülebilir; diyelim *korku*'nun, savunma temel itkisinin türevi olması gibi. İlkel benlik dediğimiz yapılanmanın bu türev ürünlerini de kapsadığını; kuşaklar boyunca süren deneyimlerden uçan izlerin de yaşanmışlıkların kurduğu kültürel örgüler içinde genetik kodlamalara dönüşebildiğini biliyoruz bugün. Peki, düşünmek ve konuşmak gibi ürünler neyin nesi? Nasıl devşirildi? Bir insanın potansiyel yetenekleri, ilkokul ezberindeki gibi “beş duyu” çizelgesiyle sınırlı değil elbette. Fiziksel güç olanakları ya da biyo-kimyanın her an farklılaşarak sisteme soktuğu “*output*”lar beden hem kurucu, hem sınırlayıcı, hem de yeni bileşimler ve bileşkeler sağlamak üzere dönüştürücü yetileri, beden plastığı, bedenin olanakları dışında tutulabilir mi?

- Bana başka bir soruyu çağırıştım. Sözgelimi *ses* çıkartmak da bu yetilerden birisi. Bu yeti nasıl olup da gelişerek seslerin boğumlandırılmasını, eklenmesini; seslenmeyi, adlandırmayı, dizilimi, dizilim bozumunu ve sonunda “konuşma”yı başardı? İlk dil şiirsel dil ise, bu dil nasıl oluştu?

- Zaten tam da bu sorunun peşinde değil miyiz? Şairler bugün şiirsel dilin mirasçıları ise, o dilin oluşumu, ne’liği ve devinim-değişim-dönüşüm süreçleri yoklanmalı, o damarlarla bağlarımız araştırılmalı, sınanmalı ve olası sağaltıcı, zenginleştirici kimi verilere değmeye çalışılmalı, diye düşünüyorum.

- Ege’de öğrendiğim bir deyim var; “Küfeyi dibinden silmek”, diye. Küfeyi ta dibinden silkelim, diyorsun yani..

- Şiirin ne’liğine, içinde dönendiği hale, tıkanmışlığına ya da geleceğine dair gerçekliklere eleştirel ve nesnel tutum içinde yaklaşmak yerine, egoları şişirmenin; gerçeğin kendisi yerine, söylenen sözün haklı ve geçerli kılınması çabalarının refleksi bir davranışa dönmesi, bence gençler için bilgi kirlenmesi yaratıyor; şiir üzerine dingince düşünmeyi tahrir eden bir kakofoniyi besliyor.

- Peki, dünyada bu kadar acı, kan, sömürü ve haksızlık varken; sınırsızca yaşamsal sorun bulunuyorken, şiiri neden bunca önemsiyorsun? Şiir, yoksa bir kaçış ve sığınma biçimi mi?

- Şiirin edlignlik ya da içe kapanışın değil, etkinliğin, varoluş devininin dışa taşan fisiltısı, hıştırtısı, “hişt!, hişt!”i olduğunu düşünüyorum. Dünyada, sanatın varoluşuna dair süren bir tartışmaya, şiir üzerinden birlikte katılabilirim istiyorum. Şiir üzerinden diyorum, çünkü şiiri önemsiyorum. Çünkü şiirin dili olmadan beynin diyalektik bütünlüğünün kurulamayacağını; düşünme eyleminin genişleyen bir özgürlük içinde bulunamayacağını; algı, duygu ve düşüncelerimizin yeterince zenginleşemeyeceğini ve son kertede, itaatkârlıktan kurtulunamayacağını düşünüyorum ve tüm bunları varoluşun akışlarına sinatmak istiyorum.

- Sözü ettiğin tartışma ne?

- İki temel teze indirgenebilir. “Sanat, başka işlevleri yapabilmek için evrilmiş insan beyninin yararsız bir yan ürünüdür”, diyen tez ile “Sanat, tüm diğer evrimsel uyumun ve gelişme çabalarının bir uzantısıdır; hayatta kalma ve üreme açısından

destekleyici bir donanım; duygusal yaşam için zihinsel bir haritadır”, görüşünü temel alan tez. Göreceğiz; belki bunlardan daha farklı bir yaklaşımı kuracak verilere de değebiliriz..

- Kafamda başkaca sorular da dolanıyor. Şiirsel dilin nasıl oluştuğunun peşine düşmek tamam da, işin başında “verili” değilse, *düşünmek* nasıl oluşup-gelişti? “Dil düşünceyi kurdu”; ya da “Düşünce, dilin de kurucusudur”, biçimindeki yaklaşımlar gerçekle ne kadar örtüşmektedir? Şiirsel bir dildeki duygu-düşünce-müzik-ritim-görsellik ve devinim gibi temel öğelerin kaynakları nedir? Başka bir soru; şiir Dionysos-Orpheus-Prometheus gibi farklı damarlardan hangisine aittir? Yoksa böyle bir aidiyeti öngören tezler sorunu mudur?

- Eh, ben de bir soru ile katlayım bu sorulara: İlksel bir insan, bedeninin taşıdığı potansiyel yetilerle ve beslenme-korunma-üreme temel içgüdüleri ile varolduğunda, kendisini canlı ve cansız bir sürü nesnenin şurasında-burasında ya da arasında bulur. Soru şu ki, insan nesnelere, ve nesnelere insana ne yapar?

- Nesnelere bilmem ama, insan önce nesnelere seyrederek herhalde..

- Seyretmenin, devinimden ansal da olsa önceye ait olduğunu söylemiş oluyorsun. Heidegger, “Nesnelere yönelen (...) seyredici bakış, el-altında-olanları anlamaktan yoksundur”, der. Ben nesnelere bizim aramızdaki *karşılaşmalar*’dan söz ediyorum. “İş”in de dahil olabileceği, ama ondan daha kapsamlı bir alana yayılan *karşılaşmalar*.. Bu nedenle çıkmakta bulunduğumuz yeni yolculuğu, “karşılaşmalar” olarak adlandırmayı yeğliyorum.

- Neden olmasın?

Yol İzleri

...

Eldeki gül kokusu

yola çıkınca

yolun da bir diyeceği olur

K. Özer

sen gidince,

çimenlerdeki ayak izlerini öpeceğiz

(Borneo şiiri; Çev. T. S. Halman)

..ve sekiz at nalı vurmıştı damgasını

Bataklıkta sabah çiyinin üstüne..

(Puşkin; Çev. N. Özön)

Atmosfer (...)

...

Ormanın yanındaki koruya gideceğim, soyunup

Çıtırçıtlak olacağım orada

Deli oluyorum onun bana dokunmasına

(W. Whitman; Çev. M. Fuat)

Toprak içinden çatladı,

dev bir zar düştü.

(E. Batur)

Yaşam

Geceleyn bir ateş böceğinin saldıdığı ışıktır

Kışın bufaloların soluğudur

Otların arasında koşan ve günbatımında kaybolan gölgeciştir

(Kızılderili Karaayak; Çev. E. Soydam)

Kaynakça

Halil Turhanlı; “İstiraba, Zahmete ve Üretime Karşı”; *Radikal*; 28.02.2009.

Heidegger; *Varlık ve Zaman*; Çev. Kaan H. Öktem; Agora Yayınları; İstanbul, 2008.

Reyhan Oksay (Der.); “Sanat, Üretmek ve Hayatta Kalmak İçin Gereklî”; CBT, 17.04.2009.

İhsan ÜREN

AKŞAMI KAÇIRMAYALIM

Günü durduramayız,
Bari akşamın tadını çıkaralım.
Fasilla, türküyle, içkiyle
Akşamı kaçırmayalım.
Çakıltaşı gibi çöktü omzuma yaşam,
Yıkayıp ayaklarımı otursam.
Buzlu bir kadeh doldurup
Günü geride bıraksam.

Fersizdim, kıstım kendimi,
Ödünç verdim soluğumu.
Yaranamadım kimseye,
Yaranılmaz kimseye...
İyisi mi akşamı kaçırmayalım.

Öğütlerden yorgun düştüm,
Sızlıyor çatlayacak kadar başım.
Zonklayan şakaklarıma, kolonya yerine
Cansuyu sunsun dostum.

Şairler, övgüler düzer akşama;
Yorgunlar, yoksullar sığır.
Uykunun kollarına atılır bazıları;
Umudu, huzuru bulur.

Hüseyin KÖSE

İSTEĞİN BULANIK KIYISINDA

—İlhan Berk'e,

Bir gün çağrılmayı bilecek miydin, sen hey
Dilimle aklım arasında tutuşan hacamat-
—tan kendine aevli bir salıncak kuran kalbim,
Boşladın bütün limanları, hızlı gittin çünkü hızlı yittin
Yolculuklarda hafif yük, pahada gücenik bir höyüktün
Sürerken boşluktan cüzünü bir kadının
Kararmıştı ekranlar bütün, stüdyolar da
Her gül uykusunda boğulur kokusuz karanlığına
Korkusundan ışıklı putlar diken geceleri neleyecektin

Bir gün kınalı ışıklar çalacak mıydın, sen hey
Her yıl yeni, ışıklı bir şiir yazan Hayat,
Doyarak toprağın, suyun, gürleyen ateşin hafızasına
Verdiği aldığına denk ipeksi yağmurlarıyla
Bu neyin cezasıydı hiç anlamadım
O neyse ki hüsrânım, bir gözyaşı damlasından daha büyük
Yüzümdeki sahte kâmi görüp de tenden
Yeni bir öksüzlük çıkartmadın

Gerisi lafügüzaf bir aşkı gölgesi fazla uzun
Geç vakit girip çıkan yaralı eve
Gerisi, göğümüzde başka insanların şarkısı
Uzakları uzaklara iliklemiş muhacir
Bir kuş...

Mehmet Mümtaz TUZCU

PAMUK HANIM EMRİNE TUZ KAVRUĞU BİR TÜZÜK

Kaşkavalın kaşına adem- i adem ekle
Bekle hınzır halkası kız yamasın Lozan'dan
Bir bağıtı bozandan hınç alsan nişan alıp
Leşle keleş bir kalıp – hazan olmuş ahlakla

Efen, billan hangisi? Akreplerin fentlisi
Bak yırtığın kanıyor, ya akla ya da hakla!

Fergun ÖZELLİ

KIYIDA

ürkek bir sürgün müyüm
doğup büyüdüğüm gezegende
geçmişimi deştikçe ulaştığım coğrafya
tanıdık, ürpertici

ne konuştuğum dilin doğuşunu biliyorum
ne alfabemi uyduranı
bavulunda binlerce tasarımı cesedi
çoktan çekip gitmiş oyuncak tanrısı

isli düşler ülkesinde
fark etmeden kirlenmişim; şaşkınlım
geleneksel mevsimleri yürüdükçe keşfediyorum
gizli virüsler saçtığımı

ne yağmurlar eskisi gibi
ne güneş o *zapt edilecek* güneş
kadınım, omzumu öperken terk ediyor
kutsal ve lânetli dişiliğini

bulmalıyım, mutlaka bulmalıyım
efsanevî aşk geçidini
dört bir yana dağılmış,
birbirini tanımaz suretlerimi

tahakküm okyanusu dibinde
sessiz, suskun, buruş buruş
yatıyor, inatla yatıyor
gür saçlı oksijen bahçeleri

ah! gül gerek bana!

çığlık çığlığa bir gül!

yanında, buz ve ateş
yanında, zeytin, tuz ve soğan

aklım! ne olur uyan!

ben bir elma çekirdeğiyim, sevgilim su zerresi
kiyıda, buğdayımı açmış bekliyor
sonsuz umutla yüklü, merhamet ve masumiyet gemisi

HAYATI ŞİİRLEŞTİREN KİTAPLAR, 8

Ramis DARA

Gülseli İnal'ın (1947) doğru araştırabildiysem 13. şiir-metin kitabı *Rüya Divanı*, önceki kitaplarının bazıları gibi yine bir ressamın ürünleriyle bezeli olarak, Komet'in 14 deseni eşliğinde yayımlandı.

Kitaptaki 67 metnin 21'i "Gecedüşü" adıyla ve siyah zemin üzerinde; 46'sı bildik sarımsı beyaz kâğıt üzerinde ve –birkaçı dışında– "Gündüşü" adıyla sunulmuş.

Bu ikili durum keskin çizgilerle birbirinden ayrılmış olsa da, "gece" ve "gün" "düş"leri çok da birbirinden ayrılıyor gibi değil. Örneğin bazı "Gündüşü" metinleri de siyah zemin üzerinde sunulup "Gecedüşü" adını alsa fark edilmezdi gibi geldi bana.

Altında yıl ya da tarih belirtilen metinlerin en eskisi 1996, en yenisi 8 Ekim 2005 tarihli; birçoğunun altındaysa yıl ya da tarih yok. Metinlerin düzenlenişi yazılma sırasına göre yapılmadığına göre; belli bir konusal seyir düşünülerek yapılmış olmalı; ama bu seyri okurun ayrıntıyla yakalayabilmesi zor.

Belki ezberler gibi, defalar ama defalarca okunursa! Ama yeryüzü kitap (şiir, metin...) doluyken, böyle bir *manya*'ya yakalanan okur çıkar mı bilmiyorum?

Uykuda, uyanık, yarı uyanık, esrik, bilinçsiz, yarı bilinçli halde görülmüş rüyalardan, belki sanrılardan (halüsinasyon), düşlerden (hayal), bunları birbirine ulama amacıyla yazılmış parçalardan oluşuyor toplam metin. Kahramanlara anlatıcının yanı sıra yaşayan ya da ölmüş yakınlar ve tanışlar, birden fazla yaşanmış hayatlarla ilgili ceninler, düşsel ya da mitolojik varlıklar, acayip yaratıklar, hayvanlar, bitkiler, mineraller, ışıklar.

Evreni, dünyayı, oluşumu, zamanlar öncesiyle sonunu, insanın en temel güdülerini anlama, yorumlama; "insanoğlunun sonsuz güvencesi"ni (s. 35), "evrenin yüce matematiği"ni, "düşsel matematik"i (s. 43), "saf cevher"i (s. 15) yansıtmaya, düşlerin değerini vurgulama çabası belki de, kitabın yazılma nedeni.

Bazı ender parçalarda şiirsel tada (örnek, s. 63) rastlansa da, yazılmanın şiirle ilişkisi yazanın bir şair olduğunun hatırlatılmasıyla sağlanıyor sanki biraz da:

Bir parçada anlatıcı Nilgün'le [Marmara?] bir "şiir şöleni"ne gider (s. 49).

Bir başkasında babası onu "hiçbir yerde yetişmeyen, nadir, seçkin" güllerle kaplı bahçenin ortasındaki şairler evinin kapısına götürüp kendisi kaybolur (s. 31).

Tanımlamaya minikler miniği bir katkı olabilir belki diye Lâle Müldür'ün bazı kitaplarıyla uzak akrabalık taşıdığı söylenebilir mi bilmiyorum bu kitabın?..

Künye: Gülseli İnal, *Rüya Divanı*, Komşu Yayınları - Yasakmeyve, İstanbul, 2009, 135 s.

*

Alova'nın (1952), adı Erdal Alova'yken, *En Son Çıkan Şarkılar* ve *Giz Dökümü* adlı iki şiir kitabı varken hakkında yazdığım yazı, *Kırık Amfora* kitabımda yer alıyor. Şimdi *Toplu Şiirler (2008-1973)* kitabına bakıyorum da, şair o iki kitabın üzerine beş kitap daha, toplam yedi şiir kitabı yayımlanmış görülüyor.

Şairin adından arınma, yalınlaşma hikâyesini, şiirleri içinde de izlemek mümkün:

Giz Dökümü'ndeki "Ad" şiirinde bireysel adın gereksizliğinin; kamunun, doğanın adıyla yetinilebileceğinin vurgulandığı görülürken; *Birinci Tekil Şarkı*'da önce "Yaşam yok / Adım hiç Erdal olmadı benim" (s. 151) dizeleri, sonra "Adımın birini atıyorum" (s. 159) dizesi gelir.

"Alova"nın da babadan gelen soyad olmadığı (Albayrak'tır bu), şairlik adı olduğu düşünülünce, emek verilerek, ter dökülerek kazanılan adın önemli olduğu ortaya çıkıyor böylece. Buradan bakarsak, eski Türklerde kahramanlık yapmayanların adsızlığı boşuna değildir.

Toplu şiirleri kitaptaki sıralamayla son şiirlerden ilklere doğru okuyunca, mitoloji ve başta şairler (Lorca, Can Yücel...) olmak

üzere –çoğunluğu ölmüş– sanat insanları olmasa, Alova şairliği sürdürmek istemez, sanki sürdürmemiş gibi görünüyor. Mitolojik ya da tarihi, sanatsal gönderisi olmayan öyle az şiir var ki.

Toplu Şiirler (2008-1973) içinde son şiir kitabı olarak sunulan *Sfenks'in Doksan Dokuz Sorusu (2008)* kitabındaki 1-7 dizelik 99 soru-şiir, şairin yeryüzüyle gökyüzünde, karalarda, sularda gördükleri, geçmişten şimdiye, geleceğe insan yaşamı üzerine düşündükleri üzerine çoğu son derece yalın şiirler; bunlarda mitolojiyle tarihin rolü fazla yok görünüyor; ama daha kitabın adı, Oidipus efsanesinin başlarında, trajik olayların hızlanmasına yol açan canavar Sphins olgusuyla ilişkili.

Sphins'in sorduğu soruları yanıtlayamamak ölümle sonuçlanırken, yanıtlamak da insanları sıcak bir deritten kurtarsa bile, başka sıkıntılara yol açmaktadır. Belki de en salimi, sorularla yetinmek, yanıtlamaya çalışmamaktır.

Künye: Alova, *Toplu Şiirler (2008-1973)*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, Aralık 2008, 276 s.

*

Halim Yazıcı'yı, ikincil bir ses olarak tanırdım uzaktan. Bu ikincil sesin ortalıkta yankılanan nice tenor-bas-baritondan daha rafine olduğu duygusunu yaşamam için 36 şiirden oluşma *İpek Tin*'i okumam gerekiyormuş.

Halim Yazıcı'nın şiiri de kitap bütünlüğünde okunduğunda üzerine koyanlardanmış demek ki.

Mani naifliği, haiku dinginliği, uçucu tatlar ve renkler zenginliği.

Barişi, kardeşliği, sevgiyi, aşkı yüceltme, hayatı güzelleme şiirleri.

Künye: Halim Yazıcı, *İpek Tin*, Digraf (Şiirden) Yayınları, İstanbul, Eylül 2008, 70 s.

*

İlk şiirlerini *Yasakmeyve* dergisinin Kasım-Aralık 2004 tarihli 11. sayısında yayımlayan **Onur Behramoğlu**'nun (1975), ilk şiir kitabı *Asit Ya da İksir*, 7+7=14 hece ölçüsüyle yazılmış iki şiirle başlayıp daha sonra çeşitleniyor, sanki birden fazla kitabın ipuçları ya da parçaları konumunda 43 (46) şiiri sergiliyor.

Yalnızlık, ölüm, aşk, çocukluk anıları, portreler, toplumsal-insani sorunlar farklı tarzlarda şiirlerle ortaya getiriliyor.

"Vakitsiz" şiirinde, acı bir çocukluk anısı, küçük bir çocuğun ağzından küçük bir çocuğun trafik kazasıyla yitirilişi ancak bu kadar güzel, etkileyici anlatılabilir, dedirtiyor insana.

Sıradan görünümlü, ama bağlamında kazandığı değerle, "Sehpa yan yana gözlüklerimiz" dizesinin de bulunduğu "Hani, Siz" şiiri de ilginç. Bitiş dördünlüğünü alıyorum buraya:

*gece üç buçuk sularında geçip giden gemiler
günboyu gözlerin şimdi gözlerim olan deniz
ben çağırmadım, hayır! kendileri geldiler
sensizlik ve sen! ne kadar güzelsiniz*

Künye: Onur Behramoğlu, *Asit Ya da İksir*, Yitik Ülke Yayınları, İstanbul, Eylül 2006, 70 s.

*

Mustafa Atapay'ın (1977) ilk kitabı *Eski Kalp*'in ana rengini, bildik bir izleğe, duruma, an'a, anıya, görüntüye göndermeyen, bunları parça bölük sunan şiirler oluşturuyor. Zaten bütünlük arayacak zavallı okura da (şiir yazmayan ya da benim gibi şiir üzerine yazmayı iş ve hobi edinmiş birileri dışında öyle bir okur varsa tabii) şair zılgıtını çekiyor gibi: "Akıl arama bedbaht pıhtılaşmış yazıyorum / Yazdıklarında parlak cam parçaları" ("Kâğıt Meleşim", s. 27).

Dünyaya atılmış insanın yakınındaki insanlar, ıssız ve meskûn yerler, eşyalar, nebatat, mahlukat arasındaki konumunu kabullenememe, bunu öfkeyle, kırgınlık ve kızgınlıkla, hırçınlıkla sorgulama parçaları.

Şu meşoor sözü sarf edip –özellikle özel yaralılarca– "şiirden anlamazlık"la nitelenmem pahasına, kitaptan iki basit, ama bütünlüklü şiiri, sevdiğim şiirlerin başına koyduğumu söylemek istiyorum: "Döndüğüdür" (s. 15) ve "Evin Kalbi Böcek" (s. 28).

Bir de günümüz şiirine uzak okurların da seveceği bir ikilik: "Oysa soyunca bir annenin kabuğunu / Çocuk çıkıyor ortaya" ("Zümrüt Atlar Ülkesinde", s. 16).

Ve: "Doğruyu anlatacak kadar acı çektim" ("Dünyanın Hudutları", s. 30).

ÜÇ RENK SONE

Ergin Günçe için Banu S'ye--

I / *siy'*
âh!

vaktimi vefa saydım çekildim kimseye söyleme
ölmek gibi korkularım var ama buna ölmek denmez
yas duygusu benim yeşilçam hâlim fazlasını bekleme
kalbini pergelle çizenin ardından nâyihası bile gitmez

avuçlarımı döksen beni anlarsın sudan korkan bir denizim
aşk ve su adına içime üflediğim her dua bir siyah kahkaha
ergin günçe bir ankara iki gözüm nasıl da *gencölmek* genzim
âh, üç günah işle ikisini öldür akşama, tek günah horoz sabaha!

buralar belçika browning'i alaca bulaca dikyokuş büsbütün
sahi, göz tuzağı otuz üçümü hanginiz öldürdünüz daha dün--
bana n'olmuş böyle! elimin hatırladığımı ağızım hatırlamıyor

mendil cebimi kim doğradı benim mor mendilim nerde!
aşk veremiyle öksürmek şehvete şirk şüpheye müsvedde
beni böyle tanrı pozu kim öldürdü--kimse beni ağlamıyor!

II / *bordo*

iğnene jest ve iplik geçir de bekle
apseli bir şeyler var aramızda--olsun!
gözlerin ne kaçırır ne der kalbine jelaletin
bırak, bordo bir acı ağızım seni konuşsun

beni duy beni anla beni dik bana yapma!
iğneleri saymazsak aşk kırık ilmek delilik
bak, ondört boğum her dizem nasıl da kanama--
âh, ömrümün *kün*'ü sözcük bu işte: ters teleferik!

içimde sektirdiğim taşlara sor anlatsınlar beni
kendi uzağına düşmüş biri mi küfrüne bile albeni!
Araıklı yalağuzu bu çocuk ne yapsa kasaba ağlağı

aslında böyle üç hüseyin çıkar bu ömürden
yâr-ı âh âhiri aşk üç hüseyin den den den--
— beni seslemeyin, sesim kendime türkü bıçağı!

III / *kurşûnî*

üstümüzde horozbaşı bir gök bile yok kimseye söyleme
eski ağızın hep güzeldi! şimdi gelsen de sesime devrilsen
nü(ans bir ağlamayım bak, aşk ve ölüm iki harfim kendime
aşktan çok ölümüm belki de kurşûnî zül beni sen öldürsen

âh, bilinir ya zalimliği ayların sayende asıl zalim mevsimler
Mallarmé severdim kış severdim geç bunları--lan bu kış sen kışı!
bu saatte bir bir gamzelerin geliyor aklıma hepsi de aptessizler
zere yokum aklında, beni sorma--tenimin dörtte üçü uçak kazası!

hırpani olmam ürkütmesin seni anahtarını bende ebediyetin
gençlik de güzellik de ölüm cümlesi heyhat--göz cümlemlerle yetin!
doğmayan oğluyum soğuk mevsimlerin kendime dönüyorum

ömrümün bıçaklarını ters biledim herkes beni dağlık sansın
vedâma siyahkâr bir mil çektim o kadar, bir şeyim yok, dağılın--
bütün kaplumbağaları ters çevir gülüm artık ölüyorum!

Kendisini kanatmayı bırakır ve en yakınlarını tek tek
“öldürüp” rahatlar (Bkz. “Çıldırışım”, *Şiir Yıllığı 2008*, Haz.
Bâki Asiltürk, s. 156-157), zaman içinde şiiri bırakmazsa, ilginç
şairler yazacağını sanıyorum “eski kalp”li bu genç şairin.

Künye: Mustafa Atapay, *Eski Kalp*, Yitik Ülke Yayınları,
İstanbul, Kasım 2006, 55 s.

*

Çocukluk ve ilk gençlik yıllarımın Yılmaz Güney filmlerinin
karakter oyuncusu olarak beyazperdeden tanıdığım **Nihat Ziyalan**
(1936), şiir kitaplarını beşledi. İlk üçü: *Asık Yüzlünün Biri* (1964),
Güvercin Uçuşu (1980), *Avustralya'dan Şiirler* (1985).

Sonuncu kitap *Tomurcuk Sevda*'yla dördüncüsü *Sevgili Şiir*'i
arka arkaya okudum; bu iki kitabı bana Adana'dan Memed Arif B.
yollamıştı.

Tomurcuk Sevda'da Nihat Ziyalan'la Yılmaz Güney'i
delikanlı halleriyle ve akranlarıymış gibi algılamaktan alamadım
kendimi. Kitapta Nihat Ziyalan “yetmiş yaş”ını vurgulamasına ve
ben de Yılmaz Güney'in Paris'te Père Laichaise'deki mezarını
ziyaret etmiş olmama rağmen.

Bu atmosferden ancak *Sevgili Şiir*'i okurken çıkabildim biraz.
Şairin yaşamöyküsünden ve dostlarının bazılarıyla
yaşadıklarından kesitler yer alıyor her iki kitapta da. Ayırım yapmak
çok doğru değil ama *Sevgili Şiir*'de daha çok ben'e, *Tomurcuk
Sevda*'da onlar'a dönük anlar, anılar söz konusu gibi.

Adana, İstanbul, Ankara, İzmir, Sydney-Blacktown gibi
kentlerde yaşananlar, hatırlananlar. Şiir, edebiyat, sinema-tiyatro
dünyasından bir dünya portre: Memet Fuat, Turgut Uyar, Tomris
Uyar, Can Yücel, Necati Cumalı, Attilâ İlhan, Özdemir İnce, Lale
Belkis, Fatoş Güney, Danyal Topatan, Ayberk Çölok...

Öyle ilginç öyküler, anekdotlar var ki her iki kitapta da, ah
Yılmaz Güney olaydı da bunlardan bazıları kesitler olarak
filmlerinde canlandırıyor düşüncesi aklımdan geçti durdu.

Örneğin “Beklenmedik Konuk” öyküsü (ölen köpeğini
üzüntüsünden bahçesine gömemeyip Nihat Ziyalan'ın minibüsüyle
götürürken ağlayan komşu)...

Şiir yetersiz kaldığı için değil. Okuyan sınırlı olacağı, filmle
daha çok –evrensel ölçütte– paylaşılacağı için...

Avustralya'ya gidiş biletini Orhan Peker'in kendisine armağan
ettiği bir tabloyu satarak denkleştiren Nihat Ziyalan, 1980'den bu
yana Türkiye'yle bağını şiirler, öyküler, romanlarla sürdürmekte,
Türkçenin ses bayraklarından birini dünyanın en güneyindeki
kitada dalgalandırmaktadır.

Künye: Nihat Ziyalan, *Sevgili Şiir*, YKY, İstanbul, Ocak 2007, 81
s. ve *Tomurcuk Sevda*, Komşu Yayınları - Yasakmeyve, İstanbul, 2009,
69 s.

*

Burak Acar'ın (1980) ilk şiir kitabı *Ateş Akvaryumu*,
Latince'den gelen ünlü “Söz uçar yazı kalır” sözünün anlamını
yitirir gibi olduğu, yazının da söz gibi uçuculaştığı bir çağın
eleştirel şiirlerinden oluşuyor. Bu eleştiri; bizden ve dünyadan,
yaşayan ve geçmiş, açık ve gizli, yerinde atıflarla desteklenip
alternatiflerin ne olabileceği üzerinde de kafa yoran bir eleştiri
oluşuyla değerlidir, yeni şiirleştirme yöntemleri aranırken
eskilerinden de bütünüyle vazgeçilmemesiyle önemli.

Şiir ve edebiyat dışı etmenler yolunu kesmezse, Burak Acar
gelecekte adından sıklıkla söz edilen şairlerden biri olabilir diye
düşünüyorum.

Künye: Burak Acar, *Ateş Akvaryumu*, Pan Yayıncılık, İstanbul,
Nisan 2008. (90 s.)

*

Yalınayak Gülümseme, **Elif İbşiroğlu**'nun (1980) zamanla
daha iyi şiirler yayımlayabileceği umudunu veren bir ilk kitap.
İbşiroğlu'nun, şiiri kendi dünyasında ararken çağının iyi şairlerini
de izlemesi koşuluyla. 23 dizelik orta boy şiirde (“Ürkek Bir
Gülümseyiş”) özel bir vurgu değeri taşımadığı halde, “ruhum” (2
kez), “yüreğim” (2 kez), “yüreğ” (2 kez), “içim”, “sesim”,
“düşlerim” gibi birbirini eskiten sözcükleri kullanma gibi kusurlara
düşmemesi koşuluyla.

Künye: Elif İbşiroğlu, *Yalınayak Gülümseme*, Damar Yayınları,
Ankara, Eylül 2008. (63 s.)

CEVAT ÇAPAN ŞİİRİNDE KISA AMA TATLI BİR YOLCULUK...

Mustafa FIRAT

Türk şiirinde ayrı bir alanda, farklı bir ses olmayı başarabilmiş ender, usta şairlerden biri olan Cevat Çapan'ın şiirlerini ne zaman okusam; Oktay Rifat'ın şiirin işlevine dair bir söylemişliği aklımdan çıkmaz. Şöyle der Rifat: "Şiir olmasaydı, yaşama dediğimiz oluşun çarklarından biri eksilirdi. Belki kıyamet kopmazdı; ama insanlar sevişemez, öpüşemez, beğenemez, yarınların yeni düzenine şiirli dünyanın hızıyla kavuşamazdı." Tam buradan hareketle şunu söylersem sanırım Oktay Rifat'ın cümleleriyle bir paralellik de kurmuş oluruz. Cevat Çapan'ın şiiri işte bu söylenmişlikle sarmalanmıştır adeta. Yaşam ve içinde olan insanlı duygular onun şiirinde apayrıdır. Uyandırdığımız günün içinde karşılaşılabileceğimiz sanki tanıdık, sanki bizden birileri vardır Çapan'ın şiirinde. Bu önemlidir. Zira onun şiirini alabildiğine samimi kılar. Güneş doğuyor ve batıyor, takvimlerden yapraklar düşüyor ve bizler bir yandan değerli olanın peşinden gitmeye devam ediyoruz. Bugün "değer" kavramının bizlere ne ifade ettiğini burada sorgulayacak ya da konuşacak değiliz elbette; fakat bizim için değerli olan, bugünün penceresinden bakarak söylersem, bize fayda getirendir. Okuduğumuz şiirler de bizde haz sınırlarının değerini göstermesi bakımından önemlidir. Usta şairin şiirlerinde bunu hissederek okuduğumuzu belirtmeliyim.

"İnsan her şeyin ölçüsüdür" der Sokrates. Bu söylem varoluşsal yaklaşımın da aynası gibidir. Şiir de insanı ve ona ait ne varsa dışavurumcu bir edayla bizlere duyumsatır. Çapan'ın şiirlerinde bir ölçü olarak insanın ta kendisi vardır. Bir yanda yaşananlar ve bizim kalbimizin üstünde esen ruhsal dalgalanmalar, bir yanda da evrendeki biricik duygu olan aşkın kendisi bir aynaya vuran ışığın kırılması gibi bizlere ve okura yansır. Bütün bunlar gerçekleşirken şairin toplu şiirlerinde dikkatimizi çeken bilinçli kullanılmış bazı kelimeler de vardır. Bunlar için anahtar kelimeler diyebilir miyiz? "Dün", "zaman", "kadın", "özel isimler", "şairler", "yaz", "deniz" vb... Hepsinin kullanıldığı yerlerde bambaşka lezzetler alıyoruz.

Lirik bir ses...

Şiirlere genel olarak eğildiğimizde lirik, ince bir ses davet eder bizi kitabın içersine belki de "yavaşça yağmura dokunmalardan" geliyoruzdur; "aynı gün sevip vedalaştığımız" (s. 22). Hüznün tarihine hep beraber şahit oluruz arkası gelen. Şiirlerdeki "ince" ses diğer şiirlerde de kalınlaşmaz ve öylece akıp gider. "Bozkır" adlı şiirinde özelemler vardır örneğin "denizi" ve "ak martıların" dilimizden düşürmediğimiz. Bir ressam gelmiş de bize bir tabiat resminin manzarasını çizivermektedir. Cevat Çapan'ın şiirlerine bu noktadan baktığımızda manzaralar; dağlar, denizler, adalar bambaşkadır. "Adaları seven bir adam / Adaları da kadınlar kadar" (s. 27) diyebilecek kadar aşkla doludur. Öyle ya ancak böyle ince ruhlu bir insan "yaşamak doludizgin" diyebilir "Bölünmeyen Bir Sessizlik İçinde" adlı o nefis şiirinde:

"... Derken gemiler yanaşiyor / çok yorgun bir fırtınadan / bağrının rıhtımına- / sürgünden dönenlerle yeniden / yaşamak doludizgin".

Gündelik hayatın zorluklarını okumak ve yaşamak birebir elbette ki zordur; buna kimsenin farklı bir yanıt, bir yorum yapması da beklenebilir. İşte tam bu noktada Çapan, bu zorlukları şiirine de yedirebilmeyi başarır. O şiirin örne işini başarılı bir şekilde gerçekleştirirken bu bahsettiğimiz zor olanı da bir akıl hocası gibi şiire yedirir. Şair hem okurunu dizeleriyle serinletir hem de ötekini rahatlatır gibidir. *Dön Güvercin Dön*'deki "Lunapark" şiirini örnek gösterebiliriz. Bugün birçok şair tarafından sakıncalı gibi görünen, ama aslına bakıldığında usta bir şairin elinde nasıl da başarılı bir biçimde eğretilerek sözcüklere sahip ve bir o kadar da hâkim olunabilmesini de bizlere kanıtlar. Sakin, temkinli ve bir o kadar da sade bir dille de şiir yazılabildiğini gösterir durmadan usta şair.

Şimdi okuduğumuz şiirlerin, iç geçirerek içinden geçiyoruz. Estetik olanın anlamına giriyoruz. Tabiatın kollarına kendimizi bırakırken bir yandan Beckett'ın Godot'sunu (Godot'u Beklerken) bekliyor gibi "Kış Bitti" (s. 33) diyeni dinlerken şairle birlikte öğrenme eylemimiz de devam eder bir yandan: "Bir vapur nasıl kalkar bir limandan / Tren nasıl acı öter, öğrendim" diyen şairle birlikte kısacık bir süre içinde okuru da "Vedalaşmanın ilmini" beraber yapıyoruz.

Yabancı ve yerli kaynaklar...

Ben kendi adıma gururla söylemek isterim ki bugün birçok yabancı şairi usta şairin çevirileriyle tanıdım. Örnek verecek olursak en basitinden Osip Mandelştam... Böylesine nefis ve güçlü şairleri çevirmek, onların şiirine girmek onları yaşamakla bir bana göre. Ancak böylesi bir durumda birbirinden güzel çeviriler yapılabileceğine inananlardan olduğumu belirtmeliyim. Tabiatın kokusunu, kuşların cıvıltısını insan ruhunda rahatlatma hissini uyandırmak kolay değildir. Bunu şüphesiz bir şair becerebilir. Şair bütün bunları gerçekleştirirken tam tersini de ortaya koyabilir. Zamanın sesini, musikisini bir ileri bir geri giden salıncak gibi duyumsatır usta şair. Evet Cevat Çapan ile sevdim ve tanıdım Mandelştam'ı. "Umut" şiirinde şair; bu sevdiğim şairin adını anarken "yumuşak hecelerini" ezberler. Toprağı gür olsun Mehmet H. Doğan bu şiir için bir yazısında "bir şaire yapılan kötülükleri konu edindiği şiirin adı" olarak yazmıştır.

Tanınmış bir filozof olan Ludwig Wittgenstein -ki hepimiz bu ünlü filozofu "mantık ve dil felsefesi" konularında yaptığı çalışmalarıyla tanırız- dilin "söylenebilen" ve "gösterilebilen" arasındaki ayrımını imlemesi bir yana şair; bu ünlü filozofun adını kullanarak şiirinde: "İçimin içime sığmaması / Canevimde çırpınan / Küçücük bir kuş / Olmasından mıdır aklın?" şeklindeki dizeleriyle, dilin işlevini sorular sorarak "söylenemeyen"i işaret etmesi bakımından elbette önemlidir. Ayrıca Çapan'ın tercihlerini gözler önüne sermesi bakımından önemlilik arz eden belirgin seçimleri de ilgileri toplaması bakımından önemlidir. Alman estetik kuramcısı olan Walter Benjamin adına şiiri yazması "çağdaş biçimini bulamamış olan bir sanat yapısının bir içerik getiremeyeceği" anlayışını çağdaş bir iyimser olarak şu dizeleri beyinlere muştular niteliktedir: "nerelerden, nerelerden geçtim / kaybolan zamanın ardında. / Kaçmadım, kovalandım; kısırlıdım / bir sınırdı. Belki de bir kurtuluştur / çıktığım son yolculuk / Tarih'in kılavuzluğunda" ... (s. 117)

Çapan, bize ait olanı da unutmamıştır. Bir elimizde Batı'nın değerleri, diğer elimizde bize ait olan vardır şiirlerinde. Buna en güzel örnek olarak gösterilebilecek "Hocaların Hocası" (s. 39) şiiri okunmayı dört gözle bekleyen bir şiirdir. Folklor, es geçilemeyecek kadar değerli bir kumaştır onun için. Sadece bizim toplumumuzda değil bütün dünyaca tanınmış bu "halk filozofu" ve "fıkra kahramanı" Nasrettin Hoca, şiire bazı hatırdan çıkmayan fıkralarıyla ancak bu kadar güzel misafir olabilir dedirtir bizlere: "İçinde ben de vardım / merdivenlerden yuvarlanan çüppenin / bu yüzden maya çaldım göllere / bindiğim dalı kestim / ve komşunun kazanı / tencere doğurunca nur topu gibi / öldürdüm o kazanı"

İnce bir hüznün...

William Blake'in "Acının fazlası güldürür, sevincin fazlası ağlatır" söylemi sanırım Cevat Çapan şiirinin de portesini çıkarır. Bu önemlidir. Zira ince bir hüznün, abartıya kaçmadan bizde tatlı bir tebessüm uyandırır. Öyle ki geçmiş dönem edebiyatlarımızın temel izleklerinden biri "hüznün" olsa da bu duyguyu yadsıyamayız. Hüznü ve hüznülenmeyi bunu doyuya yaşamayı seviyoruz, dahası istiyoruz. Bir yaşama biçimi olarak dahi kabullenebiliyoruz. Bunda beslenen kaynakların da büyük bir etkisi vardır şüphesiz. Fakat Cevat Çapan şiirinde bu duygunun altı kalın bir şekilde çizili olmamakla birlikte okuyanda karamsar bir izlenim bırakmadığını yinelemeliyim. "Yağmurdan Sonra" (s. 49) adlı şiirinde gam, tasa ya da hüznün mü demeliyim mükemmel bir biçimde yağmurlu günlerin ardından belki şair kadar olmasa da bizim kendimizde yaşadıklarımızı canlandırır:

"Sana

bir zamanlar

birlikte yürüdüğümüz o sokakların serinliğini getirdim bu kez.

Elimden tutarsan,
Altından geçtiğimiz saçakların gölgesi,
Saksı saksı fesleğenlerin kokusu
Sinecek bakışlarına ve soluklarına.
Her şeyin yitirildiği
ve yeniden bulunduğu
bu yol kavşağında
bütün o kalabalıkla karşılaştığımızda,
seni benden uzaklaştıran zamanın
beni sana ne kadar yaklaştırdığını
anlayacaksın.”

Evet bu şiirle; “pasif bir direnme” olarak hüznün; Asaf Halet’in “Sebepsiz hüznü hocamdı!” dizesini kulaklarımızda bir kez daha çınlatır.

Bir Yaz şairi...

Eylem olarak yaz ve mevsimlerden olan yaz... Aralarında ne kadar büyük bir fark varsa da bir “söğüdün serinliğinde” görülen bir “düşsel gerçek”; ancak “en uygun sözcüğü ararken” titreyen kalbin telaşında oluşabilir. Her yazın sonu bir hüznün ve güzdür sararmış yapraklarla bezenmiş; fakat şairin tematik bir boyutta ele aldığı “Yaz Gelir” bölümündeki “Bir Başka Pencereden”e bakmadan önce “yaz” kavramını ele alışını onu yüreğimde “yaz şairi” de yapar. İddialı mı bilemiyorum? Bu söylediğimi pekiştirecek “Güzel Yaz”ı (s. 96) okurken avuçlarımızı heyecanla titreten bir şiir olarak akar yazıya ait ne varsa; aşkı ve şairi tasvir edercesine:

“Bir şenlik oduydun sen
baktıkça ısıtan ve ısıtan,
ben küflü kitaplarda
sözcükler, anlamlar
ve tanımlarla boğuşurken,
bir şenlik odu ya da bir sağanak
sevdamın kızgın çeliğine
su veren.

El ele nasıl koşardık denize,
köpüklere, Temmuz’da?
Saçlarında ağustosböceklerinin sevinci,
kollarında zincir sesi
zeytinlik yamaçlarından,
avlular, duvarlar, tel örgüler
üstünden?

Bir şenlik odu- alevlerinde
isteğin kıvılcımları savrulurken
karanlık kış rüzgârlarını
denizin mağaralarına hapseden.”

Yine şairin belli tarihler arasında yazmış olduğu, ve toplu şiirlerine adını da verdiği bölüm olan “Bana Düşlerini Anlat”ta yer alan “Mevsimlerden Yaz”ı (s. 204) görülen bir düşünce içinde sevilenlerin olduğu ayrı bir yere koyuyorum “cebimizde ipek bir mendil değil” bir ipek yaz şiiri olarak.

Sondan bir önce diyebilirim ki; *Bana Düşlerini Anlat* harika bir manzara resmi olarak karşımda duruyor ve sadece bir okur olarak ben; ona bugünden şahit oluyorum. Ve manzara resmini seyretmeye devam ediyorum.

Yazımı; şairin bilindik muzip bir şiirini; kaldı ki öğrencilerime de okumaktan haz aldığım ve her okuduğumda bende tebensüm uyandıran oldukça hoş; fakat bir o kadar anne yüreğinin ne kadar büyük ve kırılğan olduğunu bizlere hatırlatan “Tekne Kazıntısı” (s. 140) adlı şiiriyle sonlandırıyorum:

“Babam iki tek atınca,
‘Hadi seni karpuzlara götürüyüm,’ derdi.
(Karpuzlar Gebze’de oturan kızlardı.)
Annem kızarır, kızar,
‘Bey, çocuk daha küçük,’ diye çıkışır,
mutfağa gider ağlardı.
Babam karpuzlardan anlardı.”

İlyas TUNÇ

KİM VAR ORDA

gece. yarasa sütüyle besleniyor karanlık. yağmur olduğundan balkona tırmanıyor bahçedeki solucanlar, benekli bir sırtlan sırtlıyor karşı çatıdan, genişliyor korkunun kara deliği... nedensiz kırılması gibi bir bardağın, dokunmadan düşmesi gibi duvardaki resmin, kapıların kendiliğinden açılması gibi... kalkıp dolaşıyorum odalarda:

kim var orda?

yanıtsız soru, gölgesiz mağara. sarkıtın ucunda çırpınıyor damla. dehlizler, uçurumlar, oyuklar... sanki bir karabasan, dirilmiş bir iskelet, bir tarantula sanki. çeviriyor anahtarı kilitte, elinde sustalı bıçak, soluğu ense kökümde. kaçıyorum kovalıyor, kaçıyorum kovalıyor. giysi dolaplarından, mutfak çekmecelerine... çekiyorum ayaklarımı karnıma:

kim var orda?

ne tespihböceği, ne larva. kanatlı karınca da değil. insan, bir tozdur yalnızca. pencere pervazlarında, kitap kapaklarında... derken uyuşuyor kollarım, soluğum kesiliyor, hiçliğin fiskeyle düşüyorum boşluğa. ses yok, kıpırtı yok, ben yokum:

kim var orda?

1 Mayıs 2009, Sinop

Yusuf ALPER

TOZ OLMAK

Hayatın ne mene bir şey olduğunu düşünmekle meşgulüm
Her gün yeni bir şaşkırtmaca
Yeni bir şaşkınlık, bakakalış meydana
Oysa doğduğumdan beri bilirim ki bir gün gideceğim
O gidip de hiç dönülemeyen yere
Sonbahar yapraklarının sürükleniş gibi
Toprağın bağrında dolaşıp duran
Bir varlık olarak olmayarak
Bir gün toz olup uçuşacağım

Olsun bir toz bile olsam iyi toz olurum
Sevecen, insanı üzmeyen, ezmeyen
İnsanı üzeceğine kendi üzülen bir toz
Başkası elimden gelmez, bilirim
Bilirim ki o tozların içinde, yanımda
Turgut Uyar, Cemal Süreya, Necatigil var
Yangından artakalan Behçet ve Metin
Nâzım’ın kalbinin infarktından düşenler
Arkadaş’ın jop yediği yerden dökülenler
O tozun içindedir benle birlikte

Böyle bir toz bulutunda olmak
Neyle değişilir neyle

BARIŞ BALKONU

I
Hiç dinlemiyor beni annem
evimizin terası gündüzlü hangar
balkona asıyor çamaşırları bana inat
ipe her mandal takışında
ayaklarını incitiyor her birinin
adını barış ve özgürlük koyduğum
güvercinlerimin

II
Bin basamak merdivenmiş gökyüzü
trapez vahiy kuşlar her yere konarmış
bir güzel suç anneme sorsan
bir zarf iki bohça üç hayal
peltek vahiy babama kanmış
o gün bugündür kaderi kalbine dayak
hâlâ bilmiyor ki her tanrı bir tuzak

III
Böyle bir inat şiir benimki de
yan duvarını kırıp odamın
içimi tümünden kuşlara açacağım
varsın çeyiz sandığımı kitaplarımı
sokağa döksün annem
barış balkonu koyacağım
balkonumun adını

IV
Ah, annem benim
hüzünkâr ilk şiirim!

(Çamlıca, 27 Aralık 2007)

Mustafa EROĞLU

KIYA

Bir sarı vakte çalışıyorduk. İki gövde uzakta, bir duvarın bin yıllık süsü. Selçuki. Uzatır ellerimizi. Emektar merdivenler dairesi melankolik nasıl! Mağlup savaşımız başlar. Bir kıblenin tarihinde, gövdelerce kıyım. Üçüncü fısıltımız konuşur. -bizim kitaplarımız masum, onların alfabesi sağcı.-

Çünkü oraya sefamız olsun için gitmiştik. Onca Konforumuz heba. Bir karınca yuvasına dökülen güneşimiz üşürken; hem de hazıranda. Tapınç işte! Bir nasıl hurafeli! Ulu türbelerin oyunsuz önünde, Mızıkça çalmak, olmazmış. Bir köpeğin açlığını Sevindirmek de..

Kıya! Biz bir kapının süsüne çalışıyorduk. Osmanlı. Dördünü öldürdüler. Genç zamanlı. Karanlığın çuvalında boğarak. Suyun içinde.

Usta hayvanların suçu insan doğmaktır.

TEKNE

sarı taşların üzerinde büyüyen
çocukların dediğidir ;

- tekne olacaksın
dururken değil

iplerinde yelkeninle
yüzerken batacaksın

üzerinden nefesi geçecek
kılıç balıklarının

balık ağları
tenine dolaşacak şiirinin

ve sen bunlardan habersiz
bir avuç çiğ tanesini

saçlarında büyüteceksin
umarsız bir aşkın.

Fırat CANER

CİN

lambayı sıvazlayıp
azat ettim cini
dilek diledi cin
yıldız mı kaydı

saz halımın çiçekleri
mor salkımlı âteş benizlidir
dikenleri azı dişlidir
ve tohumları patlar
her mevsim

saz halımın çiçekleri
sarmaşıklıdır
taş özleri bırakır
arıların dilinde
arılar göğü deldiler
ben yoktum
tersine bir girdap
beni boşluğa çekiyor
fildişi kuleme cinim
kuleler yapmış fildişinden
ve artık hiçbir kule
deniz görmez diyor

fildişi kuleme çukur kazdırdım
çukurun içine deniz koydurdum
yosunu yosun gibi
balığı balık gibi
denizin dalgası yok

dilek diledim ben cine
döndü lambanın içine
git dedim
her şeyden önceye
git
sevdiğimin âhh
dili tutulsun

DÜNYANIN ŞİİR YAZDIĞINI BİZE YALNIZ ACI SÖYLER

I. Gecenin Kuyusu

Dünyanın şiir yazdığını bize yalnız acı söyler
Acının gözleri olduğunu yıldızlar

Issız gecede kapadım gözlerimi
Nüfuz etmek mümkünmüş gibi
Karanlığın uykusuzluğuna

Bir başıma
Gecenin kuyusundan
Sır çekiyorum

Dolunayın şarkısı ağaçların cebinde
Kuşlar kahkahayı sürüklüyor

Bakışımı gıdıklayan baykuş
Unutulmuş aylara bak diyor
Ne çok yaprak uçup gitti rüzgârda

II. Boşluk Bahçesinden Zaman Toprağına

Dünyanın şiir yazdığını bize yalnız acı söyler
Acının elleri olduğunu yıldızlar

Nar taneleri akıttım
Şarap kadehine
Sincapların kuyruğunda
Sabırsızlığım

Az sonra
Yağmurumdan kızıl
Bir ten biçilecek geceye

Dünyanın çehresi
Bir anlığına
Nabzımda duracak

Acının olgunluğuyum ben diyerek
Dökülecek sözcükler

Boşluk
Bahçesinden
Zaman
Toprağına

III. Acı da Yalnız

Dünyanın şiir yazdığını bize yalnız acı söyler
Acının rahmi olduğunu yıldızlar

Gözlerimizin içine
Parlayan taşlar koyup
Kaçan serseri yıldızlar

Gökyüzünü dansederek dolaşan
Islık çalarak esrar eken
Gecenin tarlasına

Onların sarhoşuyuz biz

Zifiri boşluğunda gecenin
Uyur dünya en derin uykusunu
Acının dumanıyla yazmaya başlar

Farkına varmadan nefesinin
Yüz vermeden evrenin uğultusuna

Acı da yalnız der
Sevilmek ister
Tıpkı benim gibi

IV. Bu Şiir Bitmez

Dünyanın şiir yazdığını bize yalnız acı söyler
Acının teni olduğunu yıldızlar

Kaplumbağa konvoyu
Vadiden göle iniyor
Yorgunu dalların eğilmiş
Rüyasını taratıyor çilek tarlasına

Düzleşen otlarda kırılır şafak
Buzların dansıyla başlar gün

İşte böyle her sabah
Acının rahminden
Zamana doğar dünya

Sözle dokur şefkat kuşağını
Sarar geniş beline
Bu şiir bitmez diyerek döner

Açılıp genişler sesle
Ufalıp yerleşir sonra gözlerimize

Şimdi senin bakışım oldum der
Bak şimdi noktayım evrenin

19 Ekim 2008, Gümüşlük Akademisi
1 Kasım 2008, Şirinevler

Cihan OĞUZ

'Bok'tan Bir Tartışmanın İzdüşümü

• Hay dilimi ısıraysaydım da geçen ay Ahmet Güntan'ın "boklu" şiirini övmeseydim! *Akatalpa* çıktı, birkaç gün sonra mübarek -Ahmet Hakan- *Hürriyet* gazetesindeki köşesinde hemen şiirin üzerine atladı.

Her zaman söylerim: Gazeteci (veya köşe yazarı) hiçbir zaman edebi dilin lehçesini, şifrelerini, duyarlılıklarını söküp anlayacak kıvamda ve yetenekte değildir. Allame-i Cihan olsa fark etmez. Saklanır, saklanır, bir yerde tökezler. Tam da Ahmet Hakan örneğinde olduğu gibi. Kafasını en olmadık ayrıntıya takar. Şiirin gizini-gizemini sadece sevgiliye söylenen serenatlarla sınırladığı için -açıkça söylemek gerekirse- kafası basmaz. Bu bir ayıp değildir elbette. Ayıp olan, anlamış gibi yapıp kendine uzak o dünyalara toz kondurmaya yeltenmesidir. Ahmet Güntan adını hiç duymamış olması, onun gazetecilik-köşe yazarlığı forsunun bir yırtığıdır. Siyaset üstüne özlü sözler söylemekle şiirin dünyasında kaybolmak aynı şey değildir. Kabul. Üstelik aynı gazetenin yazarlarından Kanat Atkaya alkışlanacak ölçüde kendisine Ahmet Güntan'ın kim olduğunu fısıldamıştır da -"Beyaz Peugeot" şiirini anımsatarak. Faydası olmuş mudur? Ne gezer! Hazret, sonunda pes edip, "Alın bokla siz oynayın" diyebilecek kadar tartışmayı ilkel bir mecraya taşımıştır. "Kalem efendisi" unvanının sırrına vakıf olamayacak kadar zayıf olduğunu cümle âleme göstermiştir.

Ahmet Hakan'ın yediği herze, *Milliyet Kitap* dergisinin Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın daha kırkı çıkmadan Gülten Akın'ı "Yaşayan En Büyük Türk Şairi" ilan etmesinden sonra, son dönemde medyanın ikinci büyük ayıbı ve gafıdır.

Bir Kale Daha mı Yıkıldı?

• Okuyunca, gözlerime inanmadım: Bir zamanlar *Edebiyat Dostları* dergisinde aynı sayfaları (ve de safları) paylaştığımız yazar Gürsel Korat da ödül zaafına yenik düşmüş! Üstelik öyle ahım şahım bir ödül de değil aldığı; benim ilk kez duyduğum -sakın gülmeyin- "Notre Dame de Sion Edebiyat Ödülü"nü almış "Kalenderiye" adlı romanıyla! *Legion d'Honneur* zannetti zaar. Halbuki tahmin edeceğimiz gibi ödülü lisenin derneği düzenlemiş. Bir de gerekçesi var ki, Gürsel Korat herhalde o parlak sözlere dayanamadı: "Pek çok tarihi romanın aksine, nostaljik bir söyleme saplanmaksızın geçmişten seçilmiş karakterlerle evrensel değerleri sorgulayan, insanların yaşam biçimlerinin getirdiği farklılıklar ve benzerlikler üzerine düşünen Gürsel Korat, okurunu tarihsel olay ve mekânların ustalıklı kullanıldığı bir kurguyla bu sorgulamalara ortak etmiş, tarihten öyküler anlatırken edebiyatın dilini ve duygusunu unutmamıştır."

Ödül, yazarların başvurusu olmaksızın, jüri tarafından son iki yılda yayımlanmış romanlara veriliyormuş. Yani Gürsel Korat, "Ben ödüle falan katılmadım, yan cebime koydular" diyebilir gönül rahatlığıyla.

Ödül 4 Mayıs'ta açıklandı. Ben bu satırları yazarken aradan beş gün geçmişti ve Gürsel Korat'ın henüz ödülü reddettiğine ilişkin bir haber okumadım hiçbir yerde.

Akif Kurtuluş... Mahmut Temizyürek... Şimdi de Gürsel Korat. Oysa soyadı "Sağlamöz" olan yazarımız o kadar "sağlam"dı ki, kendimden bile daha çok güveniyordum ödül konusunda. Hiç unutmuyorum: 1994 yılında "Hoşbulduk Cehennem" adlı kitabım yayımlandığında, Ankara Kitap Fuarı'nda ben de imza gününe katılmıştım. *Edebiyat Dostları* deneyinden sonraki ilk günahımdı. Edebiyat hayatımdaki en yalnız günlerim... Kimim kimsem yok. Dergi dağılılı dört yıl olmuş, herkes uzakta, kayıp. O gün de bereketli bir gün

mübarek, 13 kitap imzalamışım! Tam o sırada Gürsel Korat ile karşılaştık. Göz göze geldiğimizde, "Niçin yaptın?" der gibi sordu bakışları. Diline de döküldü aynı kelimeler. Hık-mık ettim, ama makul bir yanıt veremedim. Yerin dibine geçtim. Utandım. Ödüllere, imza günlerine, edebiyatı sosyetikleştiren ritüellere karşı çıkan ben, (birkaç kez daha devam ettikten sonra nihayete erecek) imza günü zaafım nedeniyle Gürsel Korat'ın önünde o gün başımı eğdim.

Dilerim bu acımasız satırları okurken şimdi o da aynı sızıyı hissediyordur.

Ödül Hayvani Bir Dürtü mü?

• Lisede psikoloji dersinde -kulakları çınlasın- Murat Biricik hocamız, insan fizyolojisinin vazgeçilmez dürtüleri arasında açlık ve cinselliği saymıştı -hayvani yanına atıfta bulunarak. Ben buna edebiyat-sanat dünyasında ödül dürtüsünü de eklemeyen edemeyeceğim. Bir kez, andığım iki vazgeçilmez dürtüyle de doğrudan ilgisi var.

Açlık: Evet. Edebiyat dünyasında, şura meclisinde henüz doyum noktasına ulaşmış, tevezuu ilkeleri arasına sağlam şekilde eklememiş âdem sayısı az. Varsa da çok iyi gizlenmeyi beceriyor, kimsecikler görmüyor. Öylesine aç ki, yaşı 60'ı geçmiş ama hâlâ küçük bir çocuk gibi ödül denilen *oyuncağın* peşinde! Kendisini eleştiren de yok; çünkü eleştirecek adam da aynı haltı yemekle meşgul! Sanki Anayasa'nın 12 Eylül generallerini yargılamaktan koruyan maddeleri gibi. Ödüllere dokunmayınız!

Cinsellik: Ona da evet. Edebiyatın anasını bellemelerinden anlıyoruz. Libidonun dümenini hayatın akışındaki ayrıntıların betimlenmesine değil, yarışın parkurlarına yönelmekten zevk alıyorlar.

Aç bir kurt gibiyiz vesselam. Dürtülerimiz bizi nereye sürüklerse, orası kutsal edebi mekân. Ödülüz bir hayat, polisi olmayan sokaklar gibi ürkütüyor. İçimizdeki şeytani kovmak istemiyoruz. Zor geliyor. Habis bir urdan farksız ödül hobisini yok edip hayat hikâyemizi sil baştan yenilemektense, yenik yaşamaya berdevam!

Dergilerde Der Gibi

• *Kitap-lık* dergisinin Mayıs sayısında, Bâki Ayhan T.'nin iki dizesi nasıl da etkili: "iki tokat gibi çınlattı havayı / tabanlarından salona dağılan toz."

Aynı dergide İrfan Yıldız'ın baba imgesi bambaşka bir heyecan veriyor insana: "giderek azalan kasketli adamlar sokağında / kasketi dolaşiyor babamın."

Varlık'ın Mayıs sayısında Enis Batur'un "Saat" adlı şiirine söyleyecek bir söz bulamıyorum. Baştan sona etkili, lirik, ders verici:

"1867 Viyana

yapımı salondaki büyük saat. Nasıl bir ustalık varsa işin arkasında, bir gün olsun teklemedi, benden sonra kimin kalan vaktini ölçecek merak ediyorum. İlk müşterisi olmuş annemin büyükbabası. Gazı açtığında herhalde en son onun sesini duymuş olmalı diye düşünürüm – bu ses tıpatıp aynı ses, geçen zaman ezgisini değiştirmeyse, bilmem gerçekten de böyle eğilimler ırsî midir?"

Sincan İstasyonu'nun Mayıs sayısında Abdülkadir Budak'ın Faruk Nafiz Çamlıbel'e nazire olarak kaleme aldığı "Şairler Arasında" adlı ilginç mi ilginç şiiri yayımlandı. Sevgili Abdülkadir ağabey daha önce de benzer şiirler yazdı, hoş bir anekdot olarak. Son şiirinde şairleri ismen anarak, özelliklerine gönderme yapıyor –sonuna "sanırsın" sözcüğünü ekleyerek. Bana en ilginç gelen dizelerden biri, "Ne zaman karşına çıksa

bir Arif Damar / Kaçacak bütün yolları birer çıkmaz sanırsın” oldu. Hele hele “‘Şair vur kendini’ diyen Veysel Çolak’a / ‘Örnek ol kendinden başla’ denilecek sanırsın” dizesi çok muzipçe.

Kızı da babadan geri kalmıyor; hatta Emel Güz sanki biraz daha kırılğan “Otopsi” şiirinde: “ne kadar yaşlıyım baktıkça babama / içime inandım ağacın damarlarına / dışarıda kurduğum evren böyle sessiz / acısız değildi ben şiir yazarken / ah panik atak!”

Emel Güz, uzunca sayılabilecek bir süredir mükemmel ayrıntı şiirleri yazıyor. Her şiirinde insanın içi biraz daha acıyor:

“kadınmışım tattım erkek ihanetini
benden daha alımlı yalanlar da varmış
sorgu değil bu kendime cevap vermeye
boşaldığım ellerde meğer bir çift eldiven
tam kendimi göreceksen ah panik atak!
karanlık!”

Sözcükler dergisinin Mayıs-Haziran sayısında İzzet Gödeli’nin “Bir Tren Penceresinden” adlı şiirinde final muhteşem:

“Sığınacak köşe
arar kör bulutlar
inip –
tepelere yıkılırlar
yol yorgunu”

Aynı dergide Nihal Konar Naş’ın annesine ithaf ettiği “Nazmiye” şiiri de nahif ama hüznünlü:

“Zencefil kokuludur dağ yolu
Ağaçlar başak denizi
Bir Kafkas türküsüdür
Nazmiye
Kuyu başı, sessiz.”

Bir de *kötü şiir* var dergide Murat Alpar’dan. “İ” harfleri - yabancı dildeki kullanımda olduğu gibi- özellikle mi büyük yazılınca “I”ya dönüştü “SEVGİLİ GİZEM,” adlı şiirde bilmiyorum; ama COK KOTU BİR SİİR gibi geldi bana:

“Bu akşam gene azizliği tuttu telefonun:
Sen beni kolayca duymana karşın,
ben dediklerini tam duyamıyordum;
sesin kalın bir perdenin arkasındaydı sanki.

Hep böyle değil mi zaten
Ozanla gizemin serüveni.”

Hayır, değerli Murat Alpar, değil.

Cesaret Sürüyor

• Herhalde Eren Aysan’ın “*Vesikalık Fotoğraf*” adlı kitabından sonra uslanacağını umanlar az değildir. Öğüt verenler, şiir terbiyecileri, hayatın her alanına ilişkin metaforları kişisel kimliğin (hem olsa ne yazar?) parmak izi sayanlar. Hemen haber verelim: Cesur şairimiz dizelerindeki *edepsizlik* dozajını fena halde artırmış! *Sözcükler* dergisinde yayımlanan “Babydoll” adlı şiirinde yine yapmış yapacağını o en *sivil* ve *sivri* haliyle:

“darbe, e-darbe, ön-darbe, son-darbe
hepsinden gece yarısı baskınlarıyla
çocukluğumun polise bakan ağlayışı kaldı

sonra köpek leşi gibi ihanet koktu her yer
masumiyet karanlık bir sözcüktü ötede

(...)

şimdi ne yana gideyim, içeyim, n’olur unutayım
mermerden bir mezar yükü taşıdığım kusurla
kendime uzak bir aradan bakayım
madem çizdik üzerini kesintisiz devrimin
yapacak başka bir şey kalmadı memlekette
-Bu gece başka bir adamla yatayım”

Ah bir de, neredeyse her şiirinin son dizesini aynı imgeyle bitirme alışkanlığından vazgeçse!

küçük İskender’den de bir bukle hüznü, “Sapa” şiirinde:

“İncecik çizgilerle çıkarken sözümüzden büyük
efkârdan yadigâr hüznü,
Güzelmiş kalakalmak sapada
Güzelmiş adına kalakalmak dediğimiz ölüm”

Özgür Edebiyat dergisinin Mayıs-Haziran sayısında, Ahmet Ada, “Yedinci Zaman” adlı şiirinde son dönemde sıkça hesaplaştığı ölüme yine meydan okuyor. Sesi bu kez sanki biraz daha *gür*:

“Denizin yontuları bana bakıyor
Ben çocukluğumun imgesini arıyorum
Geçmişimi geleceğimi bir düzlemde
Buluşturan bir taş, bir eşya,
Gök gürültüsü, şimşekten bir kılıç,
Yeni ölen bir yüz nice acılar çekmiş.
Unutuşa çekiyorum kılıcı.”

Çiğdem Sezer son dönemde iyi bir tarz yakaladı -zaten emaresi yok değildi. İmgelerin yardımıyla hayatı otopsiye yatırıyor. O kendi hayatını lime lime ettiğini sanıyor belki; ama o poetik operasyondan biz de nasibimizi fazlasıyla alıyoruz. “Cemre” şiiri o yeni çizginin cesur bir örneği:

“kusurlarımızla gireriz geceye
gece derviştir açar hanesini, biz ağlaya ağlaya sevişiriz
kırdığımız kalplere beklettiğimiz anahtar seslerine
bedel diye, gecenin zebanisıyla yüzleşiriz
kimsele kalmaz kendimiz kemiririz ruhumuzu”

Cenk Gündoğdu da öyle. Bir süredir birbirinden güzel şiirler yazıyor -ne yalan söyleyeyim, bazen kışkırtıyorum. *Özgür Edebiyat*’taki “Çekirdek” şiiri yine dibine kadar hayatın ve sonuna kadar ölümün perdesine dokunuyor. Şu inanılmaz imgelerle:

“uzaktan, çok uzaktan arkadaşlarım geliyor
yorgun bir hayatla, ben yenilmekten
uzun bir kütük gibi senin yüzünde
gezinen ve bir kayayla ağırya tutunan o çürük
ben, yaşlandıkça kederden bir baston
gibi öyle uzak öyle ağırlı bir geçmiş için
bir kahr keseriyle doğramaya koşuyorum kendimi
gidip geliyorum, gidip geliyorum...
kolsuz bir gömlekle içimdeki çıldırmaya.”

Cenk Gündoğdu kitapsız şairlerden -şimdilik. Üstelik ödüllere karşı çıkması bir yana, birkaç yıldır Şeref Bilsel ile birlikte hazırladığı *Şiir Defteri*’ne ödülün ö’sünü sokmuyor.

Tenha bir köşede yeni ödül ilanları beklerken ömrünü çürüten pek kıymetli şairlerimize önemle duyurulur.

İLHAN BERK ŞİİRİNE YÖNELİK FEVKALADE ÖZNEL KİMİ SAPTAMALAR

Sina AKYOL

İlhan Berk'in ilk dört kitabı (*İstanbul, Günaydın Yeryüzü, Türkiye Şarkısı, Köroğlu*), diyebilirim ki hiç mi hiç ilgilendirmede beni. Dönüp yeniden okuma isteği de duymadım. Günün birinde İlhan Berk'i tüm yapıtlarıyla ele alan bir inceleme yazacak olursam elbet dikkatle okurum, bu ayrı bir konu. Sonraki dört kitabı (*Galile Denizi, Çivi Yazısı, Otağ, Mısırkalyoniğne*) ise önemlidir benim için. İkinci Yeni kitaplarıdır çünkü bunlar. Severek okumasam da arada bir dönüp karıştırırım onları. *Âşıkane* ve *Şenlikname* ise daha farklıdır; ne de olsa 68 ve 72 kitaplarıdır bunlar. Önünde sonunda 'derin anlam'a geçecek bir İlhan Berk'ten haberler verir, öyle gelir bana. Diyelim ki, 'geçiş dönemi öncesi'nin kitaplarıdır bunlar.

Taşbaskısı'nda ise durmam gerekir. 1975'te Enis Batur tarafından yayımlanan (İ.Berk öyle söylemişti) bu kitap İlhan Berk'i sevmeme, hem de çok sevmeme yol açmıştı. *Taşbaskısı*, şairin bir başka dile ulaşmasını mümkün kılan şiirlerin yer aldığı bir eserdir, diye düşünürüm. Nedir o 'bir başka dil' dersiniz, *Atlas* (1976), *Kül* (1978), *Deniz Eskisi* (1982), *Delta ve Çocuk* (1984), *Güzel İrmak* (1988), *Dün Dağlarda Dolaşım Evde Yoktum* -bundan sonra DDDEY diye geçecek- (1993) kitaplarında yer alan şiirlerin dili, diye yanıtlarım.

Atlas'la başlayıp, bana göre DDDEY'la 'sonuçlanan' 17 yıllık süre içerisinde, yayımlanmış altı kitap var. Eline pertavsız alan incelemeci elbette bu altı kitapta farklılıklar bulabilir. Ne ki, bu altı kitap; gerek izlek, gerek söylem, gerekse biçim bakımından ortak bir paydaya sahiptir. Şairin bu dönemine ille de bir ad koyacaksak, 'İlhan Berk'in ustalık dönemi' diyelim ve geçelim.

1970'te emekli olur şair. *Taşbaskısı*'nı, İkinci Yeni döneminden 'derin anlam' dönemine geçişin kilometre taşı olarak işaretliyorum. İşte bu geçiş öncesinin kitaplarından biri olarak değerlendirdiğim *Şenlikname* (1972), şairin emekli olduktan sonra yayımladığı ilk kitaptır. Sonrasında ise *Taşbaskısı* (1975) gelecektir. 1970 ile 1975 arasında yalnızca bir kitabın yayımlanmış olmasına şaşmamak gerekir, çünkü 1970, Bodrum'da satın aldığı evin neredeyse yeniden yapımına başladığı yıldır. Eklerim: "Ben ne yaptıysam emekli olduktan sonra yaptım" demişti.)

Avluya Düşen Gölge (1996), İlhan Berk'in on yedinci kitabıdır. *Atlas*'la başlayıp DDDEY'la 'biten' ve "İlhan Berk'in ustalık dönemi" diye adlandırdığım döneminden bir başka dönemine geçişini haberler. Herhangi bir ad koymuyorum bu yeni döneme, "*Avluya Düşen Gölge*" deyip sıyrılıyorum işin içinden. Şunları da ekleyerek ama: 1976-1993 arası olmasaydı, *Avluya Düşen Gölge* yazılamazdı. Bu bağlamda belki de İlhan Berk'in üstünde en çok durulması gereken kitabıdır, *Avluya Düşen Gölge*.

Sonrasında, bir türlü sevedeğim ve bunu kendisine de söylediğim bir İlhan Berk kitabı geliyor: *Şeyler Kitabı* (2002)... Aslında, kitabın bir bölümü (Ev), aynı adla 1997'de -bir kitap olarak- yayımlanmıştı. *Şeyler Kitabı*'nın

ÇEKİ

Hayatta en acı sır
Kimin kimden çektiği
Ben çok gördüm yaşarken
Hep iyiymiş gibi

Katlanmaktır ilişkiler
Evde işte aşta kahr
Yorar yoz çağ trafiği
Şehirler en büyük ahr!

Çeki çeke bir ömür
Alışırız ne olsa
Başka türlü nasılsak
Darlıkta kısa kısa

Vakit işler, geç erken
Tutunsak, tek dal sabır
Meta fizik varlıkta
Gideriz de ne kalır?

bir diğer bölümü (Çok Yaşasın Sayılar) da aynı adla -yine bir kitap olarak- 1998'de basılmıştı.

1985'te yayımlanan *Galata* ve 1990'da yayımlanan *Pera*'yı, İlhan Berk şiirinin elbette içinde gördüğümü, fakat bu yazıda bu kitapların yalnızca adlarını ve yayın yıllarını anmakla yetindiğimi belirtiyim. Bu yetinme, 2006 tarihli *Adlandırılmayan Yoktur* ve 2007 tarihli *Tümceler Geliyorum* için de geçerlidir.

Böylece 2005'e geldik: *Kuşların Doğum Gününde Olacağım*'a... Bu kitabı, İlhan Berk'in belki de üstünde en çok durulması gereken kitabı saydığım *Avluya Düşen Gölge*'siyle; gerek izlek, gerek söylem, gerekse biçim bakımından akraba gördüğümü belirtmeliyim.

Toparlayalım: 1976'dan 1993'e kadar geçen 17 yıl içinde altı kitap yayımlamıştır İlhan Berk ve bu altı kitap, aynı ortak paydaya sahiptir.

Avluya Düşen Gölge (1996) ile *Kuşların Doğum Gününde Olacağım* (2005) adlı kitapları (yani dokuz yıllık bir süre içinde yayımlanan bu iki kitap) ise, diğerinden farklı bir başka ortak paydaya sahip kitaplardır.

İlhan Berk için, "şiirini sürekli değiştirip yenileyen şair" değerlendirmesi, neredeyse dilimize pelesenk olmuş bir değerlendirmedir. Bu yazıda yer alan -ve doğaldır ki tümü de benim şahsi ve 'spekülatif' düşüncelerim olan-saptamalar, İlhan Berk'in, şiirini sürekli değiştiren bir şair olduğu yolundaki genel kaniya pek de uymuyor.

Ben böylece bu yazıda ne mi yapmış oldum? İlhan Berk'ten yola çıkarak, üstatta dahi hal böyleyken, "her şiirin öncesine ihtilal" olması sahiden mümkün müdür ve de ayrıca şart mıdır diye sormadan da edemiyorum, demiş oldum.

Değil mi ki aynı ortak paydaya sahip altı ayrı şiir kitabını.. ve yanı sıra bir başka aynı ortak paydaya sahip iki ayrı şiir kitabını, bunca zaman, bıkmadan.. usanmadan okuduk, okuyabildik!

BÜYÜK UYKU

Gündüz hanımla,

Bazen oluyor bu, gündüz gözüne
uyanıverecek gibi oluyorum Büyük Uyku'dan.
Oysa yürüyorum işte, yorgun değil
ayaklarım, kendine ayrılmış yolda.
Tenime sürtünüyor hayatın
gereğinden fazla gergin derisi.

İşaret saydığım kesin, anlamın
her zaman benzersiz çıktığını,
titreyip duran sözcüklerden.

Bazen oluyor bu çiçek açıyorum.
Ateş alıyor anlamına geliyor aşk.
Suyu kesiliyor kuruyan ağacın.
Bunların hepsi bende oluyor,
içime kaçıyor sesim.

El yordamına ölmek, uzayıp giden
ırmağın iki yakasında birden. Aklim
çullanıyor çalılıklara. Balığın
nefes alıp verişini kıyıya vuruyor. Bunu
seni seviyorum, diye anlıyorum.

Motorlar çalışırken dağdan kaval sesi geliyor,
yağmur başlıyor. Islak tülbent gibi alnıma
dağılıyor ipekli bir ikindi.

Zehirli bir diken büyüyor benle ben arasında,
elimi uzatıyorum, elini uzatıyor bana.
Az kalıyoruz. Yarasa kanatları gibi çırpınıp
duruyor parmaklarımız birbirine.

Birbirine kavuşabilseler, ah! Uyanacağım
Büyük Uyku'dan, gündüz gözüne,
bağıracağım çanak olmuş sesimi.

Suat Kemal ANGI

OOGIR

“Gördüğüm kadarıyla, bir insandaki inançların tümünü
yok etmek, yaşamının sonuna dek onu kısır bırakmak
oldukça eğlenceli bir durum. Sana katılmadığım için
kusura bakma...”

Sizden önce de korkmuş ve kaybolmuş taze etle beslendim
ben. Yemeden önce ama, hepsini şu köprüden geçirdim.
Gösterdim. Sesten, renkten, uçurumdan korkulmaz. Sözdür
korkutan. Öğrettim. Tanrılar benden kurnazdı, teologlar da
benden kör. Ama istencimizin dışındaydı kaybolmak.
Bulunmak. Rastlamak. Doymak... Bu uğursuz ormanda,
ah doymak! Hele karanlıkta! Arama. Bulamazsın yanıtı
şehirdeki ağaçlarda. Şansına minnet et. Esirgediğine
minnet et. Bekle. Fedâ ettiğini anımsatacak sana da. Açlık.

BİR ŞİİRİN İÇİNDEKİ

kelimenin de bir dokusu vardır biliyorsun
belki de her gecenin kendine özgü
bir sesi ve bir serinliği / sıcaklığı
tunç renkli yaprakların hışırtısından
ahşap bir evi vardır her kelimenin
her evin kapısı kendine kilitli biraz

kelimenin kelimeyle bir bağı vardır biliyorsun
her şeyin her şeyle olan bağı gibi olağan
cümlelerin içinde bir sokağı vardır bir elbisesi
hayatın arka bahçesinden yankılanır kadife sesi
nehirden bir hızı vardır her kelimenin
her nehrin denizle buluşan rüyası biraz

kelimenin de söylediği bir şeyler vardır biliyorsun
ne yapar eder bulur yerini anlamın öte yakasında
bir şiirin içindeki yazılımla gösterir kendini
yan yana yürüyen harflerin yüzünü okşayan
bir dokusu vardır bir dokunuşu her kelimenin
her dokusu var olmayan bir dünyanın var oluşu biraz

Arzu K. AYÇİÇEK

EYLÜL

sahillere eylül gelmiş
sahafklar gitmiş iskeleden
balıkçılar biracılar almış yerini
dalgaların kapattığı kum havuzları
gıcırdayan paslı salıncaklar kaydıraklar
ıssızlaşan çocuk parkları
akşamüstü sulanan sardunyalar
ve ayrılık saatleri

kendine sığınan bir kadın oturuyor eşikte
çiçekleri solan saksıya benziyor yüzü
gençliğini geri topluyor umut bahçelerinden
yüzünde solarken hayat çizgileri
bir ardıçkuşu

erken söner eylül güneşi
yine akşam yine hüznün yine güz
babalar işsizlikten dönüyor yine
anneler acı öğütüyor mutfaklarda
çıra gibi yanyanıyor çocukların gözleri
bir anne ölü çocuğunu öpüp gülüyor
karşı evin bodrum katında
bir kahvenin telvesinde
büyüyor zaman

ve bir şair sözcüklerle açıyor sabahın kapısını
pencerelerde eylülün güneş lekeleri

MELİH ELAL İLE ALİ ÖZÇELEBİ'Yİ ANDIK

Ceyhun ERİM

Akatalpa dergisinin kurucularından ve ilk 99 sayısının teknik işlerini yürüten, yayına hazırlayan Melih Elal'ın mezarına katalpa ve erguvan fidanı diktik: 2 Mayıs 2009 Cumartesi.

Melih Elal 12 Mart 2008'de gömülürken, Ramis Dara en yakın arkadaşının toprağının içine bir adet *Akatalpa* sayısı bırakmak ister, ama insanların yanlış anlar endişesiyle bunu yapamaz. O sırada bu duygusunu açtığı Yalçın Oğuz, "Üzülme, ben birer erguvan ve katalpa eker büyütürüm, gelecek yıl gelir, birlikte dikeriz," der. Bu söz bir yıl sonra 2 Mayıs 2009 Cumartesi günü yerine getirilir.

Fidan dikimini gerçekleştirmek üzere Melih Elal ailesine bizler Ramis ve Eşi Seher, Yalçın Oğuz ile ekleniyoruz. İhsan Üren ve Serdar Ünver rahatsızlıkları dolayısıyla çok istemelerine rağmen gelemiyorlar.

Aynı günün öğleden sonrasında 16.00-18.00 saatlerinde *Akatalpa*'nın ilk iki sahibi ve yazı işleri müdürlüğü görevlerini üstlenmiş iki kültür ve edebiyat dostu Melih Elal (1 Mayıs 1950 – 12 Mart 2008) ile Ali Özçelebi'yi (1943 – 3 Kasım 2006) Bursa'da Alp Dağıtım ve Kültür Merkezi'nde yakınları, dostları, arkadaşları, öğrencileri ve sevenleriyle birlikte anıyoruz.

Anma etkinliğine aile yakınları olarak Melih Elal'ın eşi Benan Elal, *Akatalpa*'nın şimdiki sahibi ve sorumlu yazı işleri müdürlüğü görevini yürüten kızı Tülay Elal Muş ve eşi Bülent Muş, Melih Bey'in büyük kızı Defne Hanım; Ali Özçelebi'nin halen ABD'de Google'da çalışmakta olan oğlu Görkem Özçelebi, İstanbul'da yaşayan kızı Meltem Özçelebi ile anneleri Necla Hanım ve Fransa'dan gelen Ali Özçelebi'nin eşi Odile Hanım katıldılar.

Açış konuşmasını BUYAZ II. Başkanı Nursel Aras yaptı. Elal ve Özçelebi'nin biyografilerini okuduktan sonra kısa bir değerlendirme yapan Aras, "Aramızda olmasalar da gönlümüzde yaşayan bu iki değerli kültür ve edebiyat insanını bütün sevenleriyle birlikte anıyoruz. Toprakları onları sevsin!" dedi.

Etkinlik boyunca konuşmacıları yönlendiren Ramis Dara, kendi hayatında Elal ve Özçelebi'nin birer "kahraman" rolü oynadığını belirtti. Özçelebi'yi bir anlamda Albert

Camus'ye benzettiğini, üniversite yıllarında onun yol göstermesiyle önünde çok farklı bir ufuk açıldığını; Melih Elal'ın da çelebi dostluğuyla hayatın bütün alanlarında kendisine kılavuzluk yaptığını ifade eden Dara, şunları söyledi:

"Topluma rol modeli olarak hep siyasetçiler, ticaret insanları, yöneticiler öneriliyor. Ama bizim toplumumuzun asıl, nitelikli kültür ve sanata ihtiyacı var. Çünkü ekonomik gelişme önünde sonunda gerçekleşir. Edebiyat ve kültür alanında ise bu gelişme daha zordur. Türkiye'ye mal olmuş insanlar bir şekilde anılıyor, ama Bursa gibi şehirlerde yetişmiş kültür sanat insanları ne yazık ki topluma mal edilemiyor. Buradan hareketle bizler Melih arkadaşımızı ve Ali hocamızı anmaya, topluma rol-model olarak önermeye devam edeceğiz. Bu bizim toplumsal sorumluluğumuzdur."

2 Mayıs 2009 Melih Elal'ın mezarına katalpa ile erguvan fidanı diktik. Sağdan Elal'ın kızı Defne, eşi Benan, kızı Tülay hanımlar, Ceyhun Erim. Arka sıra Ramis-Seher Dara ve Yalçın Oğuz.

Şair Hilmi Haşal da, Türkiye koşullarında yazan insanlar olarak Ali Özçelebi ile aynı yazgıyı paylaştıklarını belirtti. Son döneminde Özçelebi ile Fransa'dan e-posta yoluyla haberleştiklerini belirten Haşal, "Ali Hoca İstanbul ve Bursa'ya yakınlığı nedeniyle Mudanya'dan küçük bir daire almak istiyordu. Bu konuda yazıştık. Tam o günlerde ölüm haberini aldım. Benim için çok acı oldu" dedi. Melih Elal'la olan dostluğunu da anlatan Haşal, "Melih hocamız son ana kadar mücadele etti ve son ana kadar yanındaydık" dedikten sonra, Elal için yazdığı "Giderken" adlı şiirini okudu.

Daha sonra söz alan karikatürist Ahmet Aykanat, Melih Elal'la 1976'da Orhangazi Lisesi'nde birlikte görev yaparken tanıştıklarını söyledi. Öğretmenler arasında Elal'ın tam donanımlı aydın kişiliğiyle dikkati çektiğini anlatan Aykanat, duygularına hâkim olamayarak konuşmasını gözyaşları içinde şöyle sürdürdü:

"Elal'la Orhangazi'de 3-4 yıl birlikte çalıştık. Daha sonra o Çınar Lisesi'ne atandı. 90'lı yılların başında Bursa'da yollarımız yine kesişti. UÜ Eğitim Fakültesi'nde 7-8 yıl boyunca 324 no'lu odanın personeli olduk. Melih Bey'in edebiyat adamlığı burada ürünlere dönüşme fırsatı buldu. Bunda benim de payım var, ama şu anlamda: Melih Bey gençlik yıllarında çok değerli olan ZZR marka bir bisiklet almış. Evinin bodrumunda duruyordu. O bisiklete talip

BENİ NO HANA

a
Ruhun pürüzü
Ne kadar törpülesem
Batacak acı

s
Palyaço yüzü
Eski bir kent gibi
Siyah beyazdır

Oysa
Kasım başkadır
Krizantemler açar
Suya kan donar

p
Dil ucu yara
Yara ki benden çok
Yakın o yara

i
Küssem dağa ne
Sussam mor meltemlere
Kurtar Nilgün

Kurtar!
r
Heybemde gazel
Bayram çocuklarına
Sonbahar verdim

Tamer SAĞIR

İN TAİPEİ 101

gece pazarlarından kaldırıldım
her yanım yapış yapış sana bakardım buralarda mısın diye
sonra bilerek kandırıldım efsanelerinde çünkü çok namuslu
[olacaksın diyorlardı
bir de çince bilirsek fesleğene sürtünmüşüz gibi
rahatlarmış aşkımız, anlatıyorlardı

tüm katları çıktım çünkü buradaysan buradasın
yükseklikten kopuyorum,arşa namaz sestem örs ve
köklerini sökmüşler şehirden yalnızlığın
sonra her metrekarede yüzlerce sen
yüzünü görüyorum buradan tanrı'nın

gözlerini ütiledim,gözlerini düzelttim
ve sandım ki gömleğimi yıkayınca gidecek kiri üstümden
[günahın

gece pazarlarında satıyorlardı yüzlerini
yüzlerinden yüzlerce yüz gördüm

in taipei
göngülü martılar gibi 101
kere maşallah aşkımıza
ve bağımsızlık marşları artık yerle bir.

oldum ve satın aldım. Uzun yıllar işimi gördü. Sonradan öğrendim ki, benden aldığı o parayı doğruca gidip daktiloya yatırmış. Onun yazarlığındaki payım buradan geliyor!”

BUYAZ Başkanı Şaban Akbaba da, derneğin kurulmasında Elal ile birlikte çalıştıklarını ifade ederek, “Melih Bey olağanüstü yapıcı ve proje üreten bir arkadaşımızdı” dedi. Akbaba, konuşmasının sonunda Melih Elal’ın şair Hilmi Haşal’la yaptığı bir söyleşiden video gösterimi sundu.

Uludağ Üniversitesi Öğretim Görevlisi, eğitimci-yazar Recep Nas, bugünkü konumunu Ali Özçelebi hocasına borçlu olduğunu, onun sıradışı bir dekan portresi sergilediğini, personeline daima destek verdiğini anlattı. Melih Elal ile dostluklarının ise Çanakkale 18 Mart Üniversitesi’nde pekiştirdiğini dile getiren Nas, “Melih Bey bu yolculuklarda sürekli kitap okurdu. Gerçekten çok okuyan, birikimli, geniş kültürlü bir insandı” dedi. Nas, konuşmasını, Ali Özçelebi’nin henüz yayımlanmamış “Körler Çarşısı” adlı romanından bir bölüm okuyarak sonlandırdı.

Etkinliğe mazereti dolayısıyla katılamayan şair Nuri Demirci’nin şiir diye gönderdiği, Melih Elal’a yazılmış, göndermelerle yüklü metin, eğitimci Yunus Temiz tarafından seslendirildi.

Eczacı Yalçın Oğuz, Melih Elal’ın mezarına bir yıl önce ahdettikleri erguvan ve katalpa fidanlarını dikmekle minik bir görevi yerine getirdiklerini belirterek, “Hüzünlü anların ortak yaşandığı anma günlerinde kişisel hesaplaşmalardan uzak durulmalı” dedi.

Etkinlik için İstanbul’dan gelen Ali Özçelebi’nin kızı Meltem Özçelebi, babasının bütün kültürlerin değerini bilen bir insan olduğunu ve yaşamının her döneminde ondan güç aldığını ifade etti. Meltem Özçelebi, “Babam bizim için sadece bir baba değil, en yakın arkadaşımızdı, sırdaşımızdı. 'Bill Cosby' tarzında bir babaydı. Hayat dolu, neşeli bir insandı. Onun fotoğrafları hep karşımda duruyor ve zor durumlarda kaldığımda ‘Baba şimdi sen ne yapardın?’ diye soruyorum. O nasıl yapardıysa, ben de öyle davranıyorum” diye konuştu.

Anma etkinliğine Fransa’nın Toulouse kentinden gelen Ali Özçelebi’nin eşi Odile Özçelebi de, “Ali Bey Bursa’ya ve Bursa’daki dostlarını çok seviyordu. Hayatında Bursa’nın ayrı bir yeri vardı. Bu kentte dostlarıyla buluştuğunda çok mutlu oluyordu” dedi.

Son olarak Alper Can, Erdoğan ve Hülya Kartal, anılarını dile getirdiler. Etkinliğin sonunda, katılımcılara Melih Elal’ın Bursa kent kültürü üzerine gözlemlerinden oluşan ve Nilüfer Akkılıç Kütüphanesi Yayınları’ndan yeni çıkan “Mekânın Bursa Olsun” adlı deneme kitabı armağan edildi.

HALİM YAZICI'DAN BİR ZEYTİN DALI

Hüseyin PEKER

Halim Yazıcı'yı her okuyuşumda aklıma takılan ilk şeyler; onun eksiltmeli bir dille, inceltilmiş bir ses imbiğinden süzdüğü kelimelerle kurduğu şiir evreni oluyor.

Sanki Yazıcı bu şiirleri yazarken hasat dönemlerinde zeytin kırıyor, onları zeytinyağı fabrikasına bırakıp demlendiriyor.

Limon kesiyor, portakal çimliyor. Ortaya yayılan esansından şiir buğuları yaratıyor.

Sanki babasını anarken duvardaki büyük bir efe portresi önünde saygı duruşuna çekiyor hepimizi. Sanki onla birlikte Yunan'ı denize döküyoruz, elimize Hasan Tahsin'in süngüsünü takıştırıyoruz, evimizdeki beyaz kanaviçeli ve örgülü tül perdeyi açarak, şiiri çağırıyoruz bahçemize.

Halim Yazıcı'nın tüm şiirleri ot kokuyor. Bahar tazeliğinde.

İçindeki esen kırgınlığı da, onun çabucak ürperen şiir simyası da beni İspanya'nın Lorca'ya yaklaşan içlerine sürüklüyor, Kavafis'in İskenderiye'sine uğratıyor. Biraz da Seferis'in 'Argonotlar' şiirini okuyorum Urla maviliklerinde.

Elbet Seferis gibi Homeros'tan bu yana uzanan Ege kabarıklığını taşırmıyor Yazıcı. Onda hep incelen bir yan gizli. Şiirinin hep limon küfü kokmasından yana:

'beni evlerde
doğurduğun evlerde
yeniden şiir beni'

Yukardaki dizelerde de göreceğiniz gibi H.Yazıcı 'yeniden bırak beni' diyemiyor, onun çevirisi onda şöyle : 'onda şiir beni'

Bu değiştirim ona ne sağlıyor: Şiiri güzelliyor. Daha önce incirlere anlattığı şeyi bu kez halkı üzerinde deniyor. Arayı açmaktan yana değil. Arayı bitişirmenin ozanı o!

'Aşkhallim' diyor, 'Aşıkane' diyor. Bu dedikleri onun dünyayla olan büyütlü söyleşi. Belki yel değirmenleri, son serçeler ve sessiz tayarre böcekleri onun şiirinin son konukları. Belki Yazıcı'nın şiirlerinde yaklaşan bahar'ı polen titreşimleriyle izlemek, hepimize kolay gelecek.

'Ay kırıklarım kaniyor' dediği yer de belki şiiri inceltip, içinde bir saz teli gibi kopardığı esin kaynağından koşup geliyor.

Onda batan bir sözcüğe rastlayamazsınız. Elinde keman sızıltısıyla narinleştirilmiş sözcükler ve onların flüt gibi ses çıkararı imlitsi. Bir şiirinde caz dediğine bakmayın. Onda tüm hüznünler 'Flu zenci kuğu'dur.

Nehirden bir ten kokusudur. Aklı çok uzaklara gitmek peşinde koşan, tığ deliğinden şarap damıtan bir Egeli ozanın sesi. Okurken kendinizi bitki çaylarının nane, kekik, limon kokusunda baygın bulacaksınız.

Belki Seferis'le Urla'daki evinde ilk tokalaşan ses bu!

Halim Yazıcı '*Deliceler Aşkına*' kitabının ilk dizesinde de, '*İpek Tin*'deki deyiş güzelliğine yaslanmış ve 'bansam aşklarımı' demiştir. Burada aşkı çoğul tutmakla, tek eşli bir düzene karşı duruşun vurgusunu da yapmakla söze başlıyor. Zaten 'ben Pegasus, kanatlarım aşk/ Bir aşktan gelir bir aşka giderim' (*Deliceler Aşkına*, s. 46) derken aşk konusundaki hercai duruşun sinyalini de verir.

'Deliceler aşkına' tam bir Ege şöleni. 'İncir yaprağından sütler, kekik sesinden arkadaşlar.' (s. 16) derirden sardunyalı, delice zeytinler, adalar, adalılar, dil balıkları, sakız kokulu leblebiler, kuyu suları, kuru üzüm, daha bunca benzemez nice Ege esintileri, kıyı imgeleri. Öncelikle aşk demiştik Halim Yazıcı'nın şiirini çağırıyor. İkinci hesap Ege rüzgârıyla doğuyor. İmbat, poyraz ve çalkantıları. Sıcak duyarlık, sıcak Ege sularına benzer bir akıntı.

Federico Garcia Lorca'nın o limon çiçeği kokulu Akdeniz'e bulaşan sesini Halim Yazıcı'da Ege fiyortlarının girdi çıktısı olarak karşılıyorsunuz.

Bir de yine Ege sıcaklığına yaraşır bir ironi ve incelik. İçtenlik ve kibarlık.

Ahmet ADA

KIŞ İÇİN PRELÜDLER

kış yoksulluk, kar ağacın yangını,
bir ılgım bu yaşadığın, aldanıp
toprağa bırakılmış tohuma
kök için yaşıyorsun belki hâlâ

susmuş doğa, tez canlı orman
bir yerde (kim bilir nerede)
toprağın altında tohumun gürültüsü
ormanın derin çağrısı varlığa
bunun için yaşıyorsun belki hâlâ

kış kumru gibi dolaşıyor
donakalmanın yoksul beklentisi
ovaya yayılan korkunun
açılmış kara gözleri büyüyor
belki hâlâ öyle yaşıyorsun

ince bir örümcek ışığı yetecek
kışın yaşımı öğrenmene,
bekleme, yönünü yitiren rüzgâra sor
yıldızların ışığının neden azaldığını
belki hâlâ sorularla yaşıyorsun

H. Yazıcı okuru hiç rahatsız etmeyen sakin şiirini yansıtır. Düşünme tarzı acıtmayan türden: yalın, yumuşak ve alaylı, şakalarla dolu, müzikle örülü.

'Kâğıttan film olmamıştı
Che henüz' (s. 36)

Birdirbir oynayan kelebeklerin turuncu ay harfleri dediği yerde onun Dali gerçeküstücülüğüne eriştiği, bir Akdeniz büyücüsü kimliğine dönüştüğünü varsayabiliriz. Okuru incitmez, oyalır, sevdiren tutku çemberini.

Kendine özgü bir içtenlik biçimi yaratır; sıcak esintili, kavruk yel tadında.

Onda şiir düz gitmez; yol kat eder, yükseklikler arşınlar.

'Dün bir düş gördüm
hayal aldım semender sattım
kaç kez balık olmayı denedim' (s. 55)

Bu doğa tutkunu ozan, bazen de Ege ermişi olarak yaklaşır yanımıza.

Beyaz kaftanıyla Bergama'daki Asklepion'un beyaz merdiveninin basamaklarından inerken alnında bir çevre zeytin dalıyla barış uzatır bize. Bir Yunan tanrısının adıyla seslenmenin sırası gelmiştir:

'doğurur mu tanrıça seni
bir daha emzirir mi İda' (s. 60)

Halim Yazıcı gizli meleklerine, zeytinliklerine kavuşturduğu '*Deliceler Aşkına*' ile son kitabı '*İpek Tin*'de önceki kitaplarından öteye gitmiş, bir özgünlüğe kavuşmuş görünüyor. Bir Ege limanına demirlemiş, Seferis'ten ödünç aldığı emanet Ege köpüğünü, bu kez daha kuzeyde dikelen Bergama neferi bir duyarlıktan dinletiyor.

Sıcak, karıncalı, oynak Ege ruhundan bir ses taşıyor bize.

Yazıcı'nın şiirlerini okumak her Egeli'nin bize aktarmadığı bir sahil şeridinden türetilmiş, belki zeybek kuşağıyla bağlanmış, çiftetelli oynayıp müziğiyle bizi büyülemiş şair sesiyle geliyor. İçtenlikli ve yanık bir kuşatma onu izlemek.

YAZA DOĞRU

Bir yerlere yağmur yağıyor
Bir yerlerde ölecek olanlar var
Suna çay içiyordur şimdi
neyse ki sigarası var

İçimizi serinleten içtiğimiz su
gibi akıyoruz odalardan
Ölüm dirimin ikiz kardeşi
Tek kanatlı kuş olur biri
diğeri olmazsa

Yağmur sıkıntısı
eski nisan yağmurları
Soğuk bir şeyler
yaklaşan yaza karşı-şimdiden

Yatağımı genişletiyor
Sıkıntıyla akan ırmak
Acemaşiran türküdür
Bungunluklar sonrası
Saten kumaşlarda kayıyor elleri
Vitrinleri eve taşıyor Şükran
Ağzında iplik elinde iğne
Teyelliyor gözlerini gözlerime
Ömrümün söküğünü dikiyor

Ruh, roah, kendine gelsin
selam, Şalom semavi dinlere
selam İbrahim'e ki
deli bir şair yüzünden
tanrılarımızı mı bırakalım derlerdi
İbrahim yıldızlara bir göz attı
ve ben rahatsızım dedi
onu bırakıp gittiler

Hacer kristal bir dekordur
Sara'yla İbrahim'in yatağında
Meryem umarsız bir âşik
Ağzı süt kokan çocuktur Aysa
Tanrı niye kurban ister ki hâlâ?

'Ey Yeruşalim kızları !' diyor ya
Hazretlerden bir Süleyman
Derelerden zambak derip
Göğüslerini mür çıkını kılıyor ya
Ay yüzlü Belkis'in
Bırakıp gidemiyoruz işte
Bir yanımızla bağlıyız bu şiirlere
Ankara yağışlıymış
sanki yıldızlar da
bizim ile ıslanıyor

Göç yolları değişti kuşların
Hava bahara eremedi bir türlü
Ankara yetmiş yıldır konuşuyor

Aradığımız kişilere ulaşamıyor
kumrulara ulaşamıyor
hatta geceleri...

KORLA KÜL

Korla külü düşün
Ne çok yakışıyor kütüphaneye
Yokluğun kor kitaplar kül

Susuyorsun gelinciklerin kokusunda
Açılmamış bin bir sitemle örtülü
Nankör gece vakitlerin

Bir yalnızlık daha küçüldük
İnkâr ediyorum bu gün ellerini
Anlamı kalmadı 'R' harflerinin

Çıkmaz şiir sokaklarımda
Kâğıt kıvamında yanar söner
Ölü gömücü gözlerin

Sakarım dedi, yaşımı kırdı- ğı
Yerden devam ediyor adı

'Karşında çeri mi oynatalım' dedi kadın kocasına
Yaz akşamları güneşi batırmadan dönmezdik
Her şey kaderin yazgısı, şükr !

Aşklarla yaşıyor zaman tanrı bahane
Üstüne yağın hüznü
Bir ömürlük yürüyor herkes
Bir ömürlük görüp seviyor
Evren olduğunu sanıyor sonra

Karınca ne kadar fil olabilir?

Kuş kuşluğunu puşt puştluğunu
yapıp da gidiyor
Dişi erkekle seviştikçe
Sınırları zorluyor genlerin atlası
Bu yüzden mi ulaşamıyor aradığımız kişilere?

Tasavvufu incelemek istiyor bu yaz Suna
Şükran resim yapmak...

...
Çocuklar ve çiçekler

Siyah giydikçe Ermenilere benziyoruz
Beyaz giydikçe Mevlevilere
Düş çukurlarında Allah'sızız

Aradığımız kişilere şu an ulaşamıyor
ulaşamıyor

İstanbul - Edremit, Mayıs 2008

Müslim ÇELİK

ERGUVAN İLAHE

Kulak verdi çağa saygıyla
baharın tırıs geçen ezgisi
o hamlede karanlık ışığı görebilseydi
ah!

Benim bakışlarımın rayları üzerinden
sofrası üstünden rüyanın
bir sözcüktür yazdığı tanrısal
güzellik denizlerinin taşıdığı hırsız!

İşte, ilahe, gençlik çubuğunu tüttürmeye
bunca seven arasından nasıl geçilir dedi
göz süzüşlerimizin çiti arenasından
emekçinin, peygamberin kızı.

– İncelik, yoğunluk ve iradeyi birleştirdi.

Veli DÜDÜKÇÜ

BAHÇESİZLİKLER BAHÇESİ

Sakat sular,
Ve derin gövdeli bir bahar gibi
Kararan kar...

Çiçekleri eriyor bir iklimin,
Yıkılan bir dağdı duvar...

Kemik biriktiren derinlikler kusar;
Bir kurdun izine
Rüzgâr...

Koku önce kendine kokar...

Sakat sular,
Ve derin gövdeli bir bahar gibi
Kararan kar...

Hasan VAROL

HEVES

Köpükleri özleyenim, şiir portakalını, çakılları, kıyıda
[balıkçı teknelerini
Gezmek için bindiğim, ırmaklarda dolaştığım günlerimi...

Çağıl çağıl akar gibi açar gibi yemyeşil bakar gibi bir
[ırmağım.

Dağlı nergis, susmuş pınar suyuna kanamadığım, bu yeşil
[sular...

Akdeniz'den alınmamış bir hevestir peşinden gittiğim.

Seyhan ÖZDAMAR

KARINCA KARARINDA

sana aşk mektubu yazmak
istiyorum
herkes gibi klasik espas
alıcı tarafından okunabilir
her an biçimi değiştirebilir
uyumlu bir senaryodan ibarettir
karakteristik roller oynadığımızda
ağzını zarifleştir- çağlayanına
küsen bir nehir olmamalı bu aşk
dilsiz delilsiz nedensiz olmamalı
şekersiz, bir kestane çizdiği kışın
ardında bıraktığım ürkütücü soğuk
ve istiyorsun ki zaman da kussun
içine kömürleriyle herkes gibi
klasik espas inceliğinde dursun
tüm aşklar duracaksa sadakatleriyle
bu et kızlık asaletinse
eskimiş narkotik deliller
ansızın tanımadığın biri çıkar
hanidir gürlere, sana aşk mektubu
yazmak istiyorum bu yüzden, platonik kelimeler!

bir tiyatro sahnesinde
ironi ve pilleri biten
bir oyuncak gibi birden
zaman da yavaşlar sonunda
hep alkış sonunda hep kuram
her aşk mektubu gibi biraz
palavra olsa da sokaklarda
yeryüzünün gizli tüm kökleri
bütün yıkılmış odalarına girdik
depremini yaşadığımız şehirlerin
yaşanmışlık oranları hesaplandık
geldin ve gördün ki tüm odaları
tüm koltukları çekip küçük
yatırımlar yaptığımız yazları

ben küçük nişanlar büyük düşler kahramanı
bir klasik aşk mektubu bile yazamasam da
bir aşk şiiri yazacak kadar karınca kararında
sana!

Rasim DEMİRTAŞ

HAZİRANDA

kelebek sınırında renklerin
barış çiçekleri

karınca beraberliğinde toplanır
mahsullerin bereketi

dağ zirvelerine ulaşır
uçurtma bayrakları

KIRMIZI GÜN, BEYAZ GECE

Gültekin EMRE

Bir zamanlar Türkiye şu dörtlükteki gibiydi, dizelere sığmaz taşır dururdu yaşamımız, kavgalarımız, hayat karşısındaki onurlu duruşumuz: “Kavgada ve sevdalarda / Kolay değil yaşaması, / Para, pul, şöhret değil / Yitirdiğim can parçası.” Türkiye, nasıl bir kargaşanın ve kıyımın kucağına itilmişti o zamanlar; 70’li yıllarda. Yükselen sağ ve dinci hareketin bugün geldiği yer ortada, o zamanlar kollandıklarından böyle yükseldiler onlar. Bu hareketlerin tohumları o zamanlar ırk, dil, din, kültür... ayırımının olmadığı nur gibi, bereketli Anadolu toprağına saçılmıştı ve yıllar sonra da düşmanlık filizleri derlendi. Onlar öldüre öldüre, bizler de öle öle geldik bu günlere: 70’li yıllarda şiir yazarlar da dizeleriyle ağırlamışlardı ülke sorunlarını ve şiirleriyle, canlarıyla karşı durmuşlardı iktidarlara, iktidarların beslediği sağcı ve dinci yapılanmalara, iliklere işleyen işkencelere, hapisliklere. Ali Cengizkan, ilk kitabı *Senlere* (1980) yayımladığında yaşadığımız ortamı da gözler önüne seriyordu ustaca: Yaşadığımız günlerin ele avuca sığmaz anlarını, yaşanan acıları, dökülen gözyaşlarını, sarılamayan yaraları... paylaşıyordu bizlerle, okurlarla, şiirseverlerle... “Gözönüne asılmalı kavganın şiiri” derken “Makinalıyla” yaşadığını da imliyor, “Ölülerimizden” de söz ediyordu yüreklice. Halkın arasında olmalı şair, diye düşünüyorduk o zamanlar ve öyle de oluyordu. Varsa yoksa halkı dilimizden düşürmediğimiz ve uğruna öldüğümüz de halkımız içindi.: “Fethiye Antalya arası bir durak, / Adaçaylı köy kahvesinde oturak.” Köy kahvelerinde, soluk yüzlü Anadolu insanının dünyasına yaklaşmaya çalışıyordu şiirler. Geleneksel halk şiiri havası da yer yer kendini ele veriyordu o günlerin şiirinde. Köy kahvelerinde halkımızla çay içiyor, sorunları üstüne konuşuyorduk. Birbirimizde etkileniyorduk ama ülkemizde hiçbir şeyi değiştirmiyordu bu.

Alçakgönüllü bir yanı vardır Ali Cengizkan’ın şiirlerinin, atraksiyonsuz, tartışsız ve dupduru, dingin. Şu ki dize onun şiir dünyasını da ortaya koyuyor yapıyın, dipdiri: “Kekeme bir şiirdir benimkisi / Söylediği yerini bulsun ister.” Söylediği yerini bulan şiirlerle halkın arasında dolaşır durdu onun şiiri. *Çocuk Ömrümüz*’de (1982) dayılarımız “gül takardı” gömleklerinin “yakasına”. Ömrümüz çocuk gibiydi, korunmaya, kollanmaya, özene... gereksinimi vardı ateş çemberlerinin arasında. 12 Eylül 1980 darbesi olmuş, ölenler, yaralananlar, kaybolanlar, hapsedilenler, işkencede sakat kalanlar... hayat karşısında yine de dimdik durmaya başlarlar şiirlerin omurgasında. *Yürüyüşler ve Duruşlar* (1984) dönemi başlamıştır yaralar sarılar sarıla “Parçalanmış Yüzler” korosunda. *Bağımlı Şiir* (1986) yurdunun tepelerinde, ovalarında, dağlarında, köylerinde, kasabalarında, kentlerinde, halkının arasında... dolaşan bir şairin dünyasının içine sokuyor bizi. Oradan *Ankara Ankara Güzel Ankara*’ya (1987) varıyoruz biraz yorgun, biraz kırgın, kızgın ve çokça üzgün. Alištıığımız eski yoktur yerinde, dayatılan yeni ise yabancıdır daha. *Sürek Avında Bir Dünya*’ya (1994) yelken açıyoruz elimiz kolumuz ve de yüreğimiz şiir dolu. “Bir taş / Dedi ki bir taşa / Duyuyor musun / Üstümdeki yumuşak ayağı / Ne kadar yaşlı / Ne kadar genciz biz”. *Öğle Suyu* (1997) düzyazı şiirin en uçta değil ama en güzel şiirleriyle bezeli. Doğayla doğası gereği uzun dizeli şiirler toplama; dil içinde zengin mi zengin bir dil ve onca işçilik. *Şairin Nergisi* (2000) kent, kır, hayal, ten, aşk, tarih... uzayıp gider ve sıraya girerler şiirlerde yerlerini sınımsız almaya.

Dokuz şiir kitabının bu yeni baskısına, bir de yeni şiirler eklenmiştir. Onun uzunca suskunluğuna ciddi bir yarma harekâtıdır bu *Kırmızı Gün, Beyaz Gece*: “Susarak belirlirim

söylediğimi, / En büyük sözüm söylenmemiştir.” Susmak erdemdir. Susarak şiirini büyütenlerdendir Ali Cengizkan. Onun için söylenmiştir şu can alıcı iki dize: “İyi bir ozansan, yaşamın ozanı / Şiir yazmaya vaktin kalmamalı”. Yaşamı duyarak, somurarak tüm hücreleriyle yaşamak her insanın becereceği bir şey değildir; her şairin de. Oysa şiirin de yaşamı vardır bir yanıt gibi durup duran. Bir menzile varmıyorsa, şiir, yazılmasa da olur. Her şiirin kendi içinde bir hedefi vardır on ikiden vurmak istediği: “Ne yarar yarar, bir yanıt değilse / Ne yarar düşün, savunulmuyorsa”. Şiir, bir savunmadır da baskıya, zulme, kıyıma... Hayatı savunmaktır tepeden turnağa yalın bir kılıç gibi parıldayarak. Hayat, paylaşmaktır; paylaşmaktır düşünceler – çünkü öyle çoğalır;- sevinç de paylaşılınca sevinç olur ve hayata daha yaslanılır: “Ne yarar aşk, çoğaltılmazsa / Ne yarar sevinç paylaşılmasa”. Gelin de bu keskin soruları yanıtlayın bakalım! Onun için şair gururla ve yüksek sesle söyle dile getiriyor kabaran düşüncelerini: “Ve şiir yazıyorum işte, aşkla.” Şairin yazgısı şiirlerine mühürlüdür, imgelerine ve dizelerine de elbette. Dönüp durduğu yer hep yazdıklarıdır. Kan, ter içinde mürekkebe yol alandır şair: “Ben mi hep yazın kuşuyum / Mürekkep, ter ve kandır uçuşum.” Yaşama bağlılıktır söz konusu olan ne de olsa. Bunda korkacak bir yan yoktur çünkü. Uğruna ölünecek bir şeyler vardır ki, bağlanmışızdır hayata sınımsız. Hayatla sözlü, nişanlı, evliyizdir uzun boylu, ölene dek: “Yaşama bağlanmak korkutmaz bizi, / çünkü uğruna ölmeyi de içerir.”

Büyük bir “gül” harekâtıdır Ali Cengizkan’ın son şiirleri; “Güldarısı” daha doğrusu. “Güldarısı, / Ankara ilinin Çubuk ilçesinde, / Esenboğa ile Yenice yerleşimlerinin arasında / küçük bir köyün adıdır.” “Gülü gül ile vurduğunuz zaman / İşte size güldarısı”. Şiirimizdeki yıpranmış, yorgun, soluk benizli “gül” imgelerine, yorumlarına sirtını dönüp yepyeni bir anlatımın elinden tutuyor Ali Cengizkan bu son şiirlerinde: “Çünkü insan doğduğu anda yaşlanıyor. // Gül de öyle, kendinin gül olma bilinciyle / Kendi dışındakinin gül olmadığı bilinci arasında / Eskimeye başlıyor, durağan bilgi / Çünkü, kendi kendini metalaştırıyor.” “Bilinçle bilinçdışının benzerliği”ne şaşmamak mümkün mü? Onun için “Tercih yapamayacak kadar zayıf olanlar” dünyada “Tarihi yazıyorlar dışarıda kan akıtarak” canımıza okuyarak durmadan. Bu hiç bitmiyor çünkü ve biz öldükçe diriliyoruz bir biçimde. “Gül Avcısı” olmak hiç de kolay değil “Ten Sesleri” yüreğimize taht kuralı. “Yirmi yaşındaki bir kız / İçin söylenmiş / Şımarık aşk dizeleri”ni Neruda da okusun isterdim, Lorca da. Tenin büyüünden sağılan dizeler, imgeler sağanağı, bu 72 şiirlik upuzun şiir. İroni, aşk ve ten üçgeninde şairin kalemi, yüreği yani, at oynatıyor! “Hiç konuşmadan, tıp diye anlaşıyoruz ya / Bende başlıyor bir gündüz düşü: / Sanki sevişiyormuşuz, içinden çıkılmaz / Bir sorunla boğuşur gibi içindeymişim. // Çocuk, meğer ben ne gençmişim.” Orta yaştaki bir şairin yepyeni bir aşkla hayata yeniden ve daha sıkı sarılmasının en güzel örnekleri yer alıyor bu dört dize ve bir ayrı dizeden oluşan şiirde. Tenin isteklerinin bir adım öne çıktığı bu şiirlerde nasıl da masum insani bir yan var! “Eğer anlaşabiliyorsa seninkiyle benimki / Kim baştan çıkartabilir ki onları, / Dolanmışlarsa hoşlanarak birbirinin huyundan / Kim kaçınabilir ki dökmekten sularını? // Uyum; su ve huyun oyunu...”

Farklı olmak için çalışmayan ama gerçekten de farklı, yeni şiirler 1977- 2009 arasında yazılan bunca şiir; 32 yılın ürünleri. Duruşundan, dünyaya bakışından, hayata aşkla sarılmadan... vazgeçmeyen sağlam örgülü şiirler toplama: *Kırmızı Gün, Beyaz Gece*.

Ali Cengizkan, *Kırmızı Gün Beyaz Gece* (1977-2009) toplu şiirler, Kırmızı Yayınları, Nisan 2009, 589 sayfa.

‘ŞİİR KOY ALNIMA’

Utku ÖZMAKAS

Mehmet Fuat Genç Şiir Ödülü’nü kazanan *Şiir Koy Alnima*, Özkan Satılmış’ın (1986) ilk kitabı.

Şiir Koy Alnima, yirmi dokuz şiirden oluşuyor. Bu şiirlerin büyük bir çoğunluğu aynı sesin ürünü. Bütün kitap boyunca süren bu ses genellikle iki kişilik şiirlerde kendini duyuruyor. *Şiir Koy Alnima* sanki öyle bir evrenden yazılmış ki –kitabın adında ima edilen– şiirin iyileştirici özelliği yalnızca “aşk acıları” için geçerli hale gelmiş. Kitabın öznesinin evreninde, –bir iki şiir dışında– aşktan başka hiçbir şey yok. Doğal olarak bu alan darlığı şiirlere de yansıyor. Elbette tek bir sorun, tema üzerine bir kitap kurulabilir; ancak o zaman da mesele edindiğiniz nesneyi her yarıyla ele alıp iyice işlemeniz gerek. Kitap, lirik şiirin en büyük handikaplarından birine kapılmış gibi görünüyor: Duyguyu kristalize etmeye çalışmak.

İçim ki, en ince ot
En dayanıklı maden
(En, s. 27)

Seni sevmek bir ceylanın en güzel yavrusu
(Dolgun Sevi, s. 33)

Bu dizelerde de görüldüğü gibi “içsel süreçler” şiirin merkezine o kadar oturtuluyor ki dışarıdaki evren, öznenin duyguları üzerinden kurulmaya başlayarak özneye hapis oluyor. Merkeze oturtulan özne, kendi duygularının donmuş haline, duyguları yaratan itkilerin bağlamından daha çok önem vermeye başlıyor. Bu da “durum”un kendi içindeki çarpıcılığı, öznenin duygularını ifade etme talebine kurban gitmesine neden oluyor. Bundan daha önemlisi, şiirlerde derdi ifade eden, şairin imzası olmaya aday olacak bir dil kullanımı da göremiyoruz.

Kimi şiirlerin arasında “(…)” biçiminde verilen dizelerse henüz şiir olmamış, olamamış; ancak şiir olmak için bekleyen dizeleri gösteriyor gibi. Bu bakımdan da tamamlanmamış, yerini bulamamış dizeler yalnızca “alıntılanmak” için kitapta yerlerini almış gibi duruyorlar. “Sevmek gömülü kalmaktır” (s. 32) gibi çarpıcı olsun diye kurgulanmış izlenimi veren; ancak herhangi bir bütünlüğe oturmadığı için (gerçi böyle bir dizenin oturduğu bütünlükte klişe olmaktan kurtulması çok zor) okunaksız hale gelen dizeler var.

Şiir Koy Alnima’da “dize” temele alınan şiirsel birim

Fazl Hüsnü DAĞLARCA

DIŞARDAKİ

Bir kıpırtısı var içimin
Evren devrimi dışında ona sığmayan
İlki gezegenlerle gider
Bu yayan

Gece olur sayısız yıllardan beri
Bütün karanlığı dar
Bir damla imgede çağlar o
Çocuktur doğar

Bir kımıldama
Yapayalnız doğasız
İşte bütün güzelliği
Kımıldar kımıldamasız

YAPRAKLAR

Para insanı adam etmez
İnsan parayı adam kılar

Üç kuru yeşerir bozkırda
Yemyeşil ovayı çam kılar

Çok da önem verme biriktirme çok
Küçücük kese yüreği yamyam kılar

Ver düşküne ver gerekene
İnsan insanı tam kılar

Gök örtüsü korur hayvanları insanları
Aydınlıktır erdemi çatılarımıza dam kılar

(*Dağlarca’nın Ruhan Ertop’a yazdırdığı yayımlanmamış şiirlerinden.*)

gibi görünüyor. Bu nedenle çoğunlukla vurucu olması düşünülen bazı dizeler şiirin sonuna saklanmış.

Şiir Koy Alnima genç bir şairin pek de “genç” olmayan ilk kitabı. Gençliğin verdiği bir enerji bulmak neredeyse olanaksız. Şiirler, pek fazla “yeni” buluş içermeyen benzetmelerle imgelerin üst üste yığılmasıyla oluşturulmuş.

Yayın Yönetmeni	: Ramis Dara (Mollagürani Mah. Teker Sok. No: 8, Zemin Kat, Osmangazi-BURSA)	Katkı Payı	: 20 YTL
Yayın Danışmanları	: İhsan Üren, Gültekin Emre, Serdar Ünver, Nahit Kayabaşı.	Posta Çeki	: Ceyhun Erim adına 5742436 numaralı hesap
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Tülay Elal Muş (Barış Mah. Adalet Sok. Adaletkent Sitesi H Bl. D: 3 Nilüfer – BURSA)	(Ya da) Banka hesabı	: Ceyhun Erim adına, Finansbank Heykel-Kredikolay Şubesi, Hesap no:21329696
Yazışma Adresi	: Ramis Dara PK 68 16361 Ulucami – BURSA	Abone ve satış için E-Posta	: cerim66@hotmail.com
E- Posta	: akatalpa@hotmail.com	Baskı	: Akın Erim Mat. Hocalizâde Cad. 7/27 Setbaşı - Bursa
		Yayın Türü	: Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 – 7685

Ocak 2000’de Bursa’da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi *Akatalpa*, şair ve yazarlarının başışladıkları telifler ve İhsan Üren’in sürekli katkısıyla yayımlanmaktadır.

